

Est michi q' veniens tibi iam pro munere laudes
 reddo: q' dicitur sic michi vita deus

Gaudia postea michi veniens, est q' quia longo
 Tempore leticie ianna clausa mee

O mea si tellus quam nati abstrahunt equos
 Debita fruct eo reddere vota deo

Castravit eam dominus nec in gloria mortis

Tunc tunc dicit sed adhuc distulit na manum

Quicquid agant laudes alij non ipse tacebo

Quem deus in furore pulsit ab ore maris

Sed quia tunc varijs tunc dicit iactabam in vidijs

Que mea mens hausit iam resoluta comec

Ute licet vnda maris vapmt mea minima laudo

Effluatq' ingenu non cecidisse meum

Quoniam mea mens memor est scribens memoranda notabit

In specie sompni que vigilando quasi

Concepto pauidus nec dnm tamen inde quietus

Effo sed abstrahens singula corde fero

Non admittis sompno quas sompnus postulat horas

Tale licet sompno fingo videre malum

O vigilas sompni p quos michi visio nulla

Sompni sui generis sed vigilans erat

O vigilas sompni qm sompnia vera tulisti

In quibus exemplum quicq' futurus habet

O vigilas sompni quorum sententia scriptis

Amode difficultis est recitanda meo

Ut michi vox alias que vidi scribere iussit

Amplius ex toto corde dicere volo

Quod solet esse michi vetus hoc opus amode cadit

De prior a cura cura repulsa noua Explicunt m

Ca. m. m. libri
2. di

Hic dicit q' ipse iam vigilans s' visionem

quam in sompniis accepit intendit scribere

ita que a multo didit & audiuit & vocat li

bellum istum vox clamantis: quia de hore &

clamore quasi omni concept' est conde in huius

opis auxilium spiritum scm invocat

Incipit prologus libri s'bi

Multa quidem vidi <sup>Impaqz
milla notauit</sup>

Que tibi vult memmenc scribere penna sequens

Non tamen incertis ego multis mucos nec dno

Inmolato: s' solo sacrificato deo

Spiritus anime deus accedens pectore sensus

Intima tu scim pectoris bre tm

In q' tuo xpe laxabo nomine verbe

Ut mea mens sapiat que sibi grata petit

Inceptum p te pfecto sine fruatur

Hoc opus ad laudem nominis oro tu

Qui legis hec etiam te supplicio h' q' honeste

Scripta fecas: vicijs nec memor esto meis

Rem non psonam mentem non corpus in ista

Distripe materia: sim miser ipse quia

Res preciosa tamen in vili sepe inuena

Restat q' extacta commoditate placet

Hoc quod in hys scriptis tibi dat virtutis honestas

Carpe nec vlla timens glorioza pete

Si te pstimulet scilus hic stillatus in aure

De vicio medicus multat inde graue

Et si compositis verbis non bas ut illic

victa pormentur: cerne quid ipsa notant

Et vicijs ipse vnde siquid tractauero culpe:

Qui legis hoc parca quod latet mens habe

Et si metui meis incongrua ver sibus errent

Que sibi vult animus congrua vota cape

Rethorice folia quibus formalia desunt

Ut materie fructus non erit inde minor

Sunt licet h' vicijs modica virtutis ad extra

Interior virtus ordine maior erit

Quibus sensus etes obstat tamen absq' rubore

Que mea simplicitas sufficit illa dabo

In sene sive parum multum solet esse pudore

Temporis amissi pre grauitate sui

Sed modo si qua sapit docet aut prouisa senectus
 Vix tamen hec gratia boy numerus habet
 Que scribunt veteres licet ex se uore studentes
 Vix solent pueris iuta placere satis
 Obloquorq; suo qmms tamen ora canna
 latrone non fugiam qm magis ista canam
 De sparis oleum de petra mel tibi fuge
 Deq; vidi dociles curamine sume notas
 Quicquid ad interius moerum scriptura pmat
 Doctrinae causa debet habere locum
 Verba p os asim qm protulit hic mea spes est
 Ems rot ad laudem cercius ore loquat
 Ergo recede mee detractor simplacati
 Nec mea scripta queat redere liuor edax
 Lite vacent aueris lectoris a obuia cedant
 Hummura differ opus inunda turba tuu
 Si tamen mandas si non exera q; sufficit
 Non minus mactam tendo parare scilum
 Est oculus cecus auisq; manet quasi surda
 Qm nichil he sapit cordis ad yma ferunt
 Et si cor sapiat quod non docet est quasi penna
 Ignea sub emete? dnm modo tecta latet
 Nil fert sub modis lucens candela reconpa
 Pecorie aut sensus ore ^{na} nante loqm negante
 Quid si pauca sciam, minus michi scribere pauca
 Competit minus inuat alibi rot illa striat
 De modias igit? modicum dabo parv e inde
 ayalo valeat parum qm balinse nichil
 Non misa est talis aliquid qm non dare possit
 Si dare non possim numeru: verba dabo
 Attamen in domino credenti nulla facultas
 Est impossibilis: dnm bene sentat opus
 Gracia quem ppv dicit non indiget ille.
 Queni deus augmentat possidet immo satis
 Grandia de modico sensu quandoq; parant
 Paruaq; sepe manis pedia magna facit
 Sepms ingentes lny pellit parua tenebras

Simulus a dulces sepe nimis sunt aquas
 Confut difficile in sum nichil esse volenti
 De solo sic coebim det deus ergo meum
 Non tamen ex ppeo dicam que verba sequunt
 Sed velut instructus munens illa fevo
 lectus de est vains sbrum de gemme fauus
 lectaq; diuerso litore concha gent
 Dic michi diuersa tribuerunt hoc opus ora
 Et rosus bary sint michi causa libri
 Doctorum veterum mea curmina fortifiando
 Pluribus exemplis scripta fuisse reor
 Joy clamantis eut nomenq; voluminis huius
 Qd sibi scripta noui verba doloris habet
Hic dicit scdm q; de clamore coi audiunt
qualit' status et ordo mundi pcpue in ptib;
ytis in peus multiplicat variant' et quom
super hoc bmsquisq; fortunam accusat

Incipit liber sds

ER causa specie lacrimas dabo
de quib; ipse
 Scribam emi calamo de grauitate nouo
 Esse bwm bami Salomon dat a omnia bana
 Datq; nichil fir mium, preter amare dnm
 Quotquot nascuntur boy illis penna doloris
 Incipit a fletu vniuerso qm qm homo
 Omnes post lauacrum temptatio multa fatigat
 Demons ars carnis pignu' cupido grauis
 Vniue fat a obstat homo flat a effat floret a aret
 Namq; nec illis ei firmus in orbe gradus
 Incipit ecce mori bwm cum iam fudat alio
 ayater enim quem post terminat hora breuis
 Infantem fletus pucini stola luyus adultum
 Ambicioq; bwm boeat auara senem
 Sola nec bna dies homum tam lety mmsunt
 Qm dolor ex aliqua parte nocet ei

Ca. III. 2. III

Si tamen esse potest, quod felix esset in orbe
 dudum felices, nos dedit esse deus
 Quicquid summa manus potuit conferre creatis
 Contulit hoc nobis prosperitatis opus
 Sumus erat vite si que sit gloria summe
 Nobis pre reliquis amplificata magis
 Quicquid fuisse deum nobis spectavit omni
 Comersim plebe clamor, ubique fuit
 ffamaque sic mundi nobisque beatus omni
 Tempus erat populo imperare eae modo
 Tempore extincta sunt nos sine beata vetusta
 Tempora nam presens torquet amara dies
 Quicquid venerunt sortis melioris honores
 Tam cito decasim prosperitatis habent
 Nos cito florimur, sed flos erat ille caducus
 ffammaque de stipula nostra sit illa brevis
 Sed labor et ante fortis moribus impar
 Et sint excessim iam sine lege ruunt
 Nisi per immensas ibant scoma gentes
 Que modo mutata forte pida ferunt
 Quicquid optata plures cur tempus et aucta
 Erat modo detrimis qui solet esse primis
 Quicquid cur tanta nobis quasi quotidiana
 Assunt insidita nunc grauiora mala
 Nam nichil in terra contingens sit sine causa
 Sicut Job docuit quoniam mala multa tulit
 Sed tamen minime cause communit omnes
 Dicunt ut si quis non foret inde reus
 Accusant etiam fortunam iam variatam
 Dicentes quod ea fiat magis inde rea
 fortunam reprobat nunc omnis homo quia mutat
 Et vertit subito quod fuit ante retro
 Hocque potest speculo quisque decernere nos
 Que fuerat dulcis nunc fit amara nimis
**Quic corrumpit fortunam et sui euentus
 inconstanciam deplorat**

O Tibi qui nomen fortunae con cipio illos

Ca. 7. 111

Quos primo exaltas, cur violenta premis
 In quibus extiteras pia mater, dira nouerca
 Effugis, vario preuariat dolo
 Quos conformasti tua pro dissoluit in uani
 Quos magis misisti spargis in omne malum
 Si pudor in facie fallente tua foret bellus
 Te quibus associas non inimica foret
 Dudum flore ipsi fueras sed mole preuens
 Nunc vitia grauias quos resouere pler
 Probilis est tua vota nimis subitque motu
 Inuitis ac moris alterat ipsa status
 Nolo sed a fundo constendere firma rotas
 Quicquid ab excelsis lapsus ad yma cadam
 Desuper in subitus abest desub inchi supra
 Aduenat namque prostra lapsa nocent
 Est nam felicem puto maxima pena fuisse
 Quam miser in vita posset habere sua
 Est o quam ducim quod habenti multa dabunt
 Quicquid tenet et pauca perdere debet
 Hoc patet in nobis quibus olim magnificatus
 Sens quasi tota simul subdita colla dabat
 Patria nulla fuit ubi nos in honore locati
 Non sumus sed nunc laus betus exul abest
 Omnis enim terra nobis querere habere
 Pacem hunc guerras hostis ubique petit
 Quicquid plana fronte dudum comparant ecce
 Corinna pretendens obuius ipse venit
 Et qui cornutus fuerat nunc fronte reflexa
 Coribus amissis hinc loca tutus habet
 Que fuerat terra bene fortunata per omne
 Dicunt fortunam iamque perisse suam
 Dicit fortunam si tu culpabilis extas
 Credo tamen causa nulla sit inde tua
 Det quibus variam populans hoc tibi fama
 Attamen ore meo te nichil esse puto
 Et qui parca tenet
 Omne saltem nobis par
 Nunc Varias
 Et qui fronte nuper plana
 Est que terra fuit
 Causa quidem credo

Decrescit subito stabilis nec in ordine sistit
 Est nunc subiectus ea nunc et in orbe supra
 Regnabo regno regnami sum sine regno
 Omnes sic breuiter decipit illud iter
 Vt rotibus numeris variare momenta dicunt
 Omne quod instituit fata prae firmit
 Quando fauet fortuna caue vota namque rotunda
 Vertit et inferno que tulit alta premit
 Quos vocat eicit erigit odinit omnia voluit
 Esse summi primum vendicat ipsa dolium
 Passibus ambigens fortuna volubilis errat
 Et manet in nullo quotidiana loco
 En rapit quodcumque dedit fortuna beatum
 Fuit mater et subito quoniam modo crassus erat
 Dum inuariat et vultu videt fortuna sereno
 Prospice tunc cuncta regna sequuntur opes
 Cui fugit illa simul fugiunt nec nostat ille
 In quibus committit quoniam modo cinctus erat
 Constat in exemplis animi mutabile tempus
 Cum fortuna sine fiat varianda modis
 Non est fortuna talis quoniam fallit amica
 Dum mentata sue lex regit acta vote
 Hec rota continue per quoniam de leuitate
 Vertit et nullo tempore fixa manet
 Hec vota personarum mundi non excipit bellas
 Hec vota castigat soluit et omne ligat
 Non illam flectit precibus non munere mulces
 Non nullis lacrimis nemo mouebit eam
 Non serpens non condicio non ordo vel etas
 Nil compellit eam cum pietate pati
 Cuius et agricola vix rusticus albus et ater
 Doctus et insipiens diues moxque simul
 Virtus et impaciens prius atrox equus iniquus
 Omne in iudicio indice sorte parat
 Hoc premit hoc releuat leuat hoc ut ad yma retrudat
 Hec rotamque vocat quos ad strumque vocat
 Ludit et illudit rebus cum lubricis apris

Labit et pecuni lubrica queque facit
 Hec vota magatry sic gironagat eodem
 Vt totu ne possit rebus inesse quies
 Vt petale euerit quicquid fortuna immutat
 Prospere nec stabilem contulit ipsa statum
 Heu cum tanta sint concessa potencia tali
 Cum nihil est in re iuris in orbe datum
 Si quid in re habet surrepta dicitur esse
 Vt iam de in re nihil quo dominetur habet
 Sic dicunt homines que credunt omnia casu
 Quod deus extorquet ipsa mouere potest
 Sed fortuna tamen nihil est neque fors neque fatum
 Rebus inhumanis nil quoque casus habet
 Sed sibi quicquid suam sortem facit et sibi casum
 Ut libet inuenit et sibi fata creat
 Itaque voluntatis mens libera quod facit actum
 Pro variis meritis nomine sortis habet
 Debet enim semper fors esse pedissequa mentis
 Ex qua sortitur quod sibi nomen erit
 Si bene vis sequitur bona fors si vis male sortem
 Pro motu mentis efficis esse malam
 Si super astra leues virtutum culmine mentem
 Te fortuna sine dnat ad alta vote
 Sed si subrueris viciorum mole repente
 Secum fortunam ducas ad yma tuam
 Expedit tibi sortem declines deteriorum
 Dum tunc est animus liber strumque sequi
 Hic dicit secundum scripturas et allegat
 Qualiter omnes Creature huius iusto fructu obedi
SECRETUM ISTA DUS ^{Ca. 6.}
^{Ca. 6.} ^{Ca. 6.} ^{Ca. 6.}
 Campos frugiferos botrus vmetaque plena
 Temperiem solis et pluuialis aque
 Sidera compestet satum mium reddet amemum
 Cum fuerat pestis tunc erit ipsa salus
 Inque suas metas gladio non transet nimio
 De virtute sua singula bella fugat

Sic pax sic corpus sanū sic corpora verum
 Om̄t hominū in se dnm̄ tunc ipse deum
 Tempore quo in se steterat stant prospera fecim̄
 Siq; cadat in se prospera in se cadent
 Nam̄ retrouersantur p̄uēsi prospera in se
 Enimq; malus finit carperet ipse mala
 Sic deus ex meritis disponit tempora uis
 Ut patet exemplis si memoranda legis
 Angelus hic cecim̄ raphael sanare tobiā
 Euolat e caelis promissio in orbe uis
 Imperio in se nequeunt obstare subacti
 Doctores barati sed famulantur ei
 De elementorum celestia corpora in se
 Subdita in se colunt e sua uota ferunt
¶ In uirtute dei sapiens dominabit astra
 Totaq; consequit̄ sic orizontis enim
 Euoluit e caelis om̄no quocq; spera suprema
 Subt̄ pede sunt hominis quem inuāt ipse deus
 Sol sciat in gabaon in se ioh̄s rogante
 Nec poterat gressus continuare suos
 Imperio ioh̄s p̄s uota non sunt ausa
 Cur uere si in se nostra s̄p̄a stetit
 Stella quidem natum patefecit m̄ia xpm̄
 Quo pacem in se reddidit ipse deus
 Aeriam postem legimus sanasseq; sanctum
 Gregorim̄ Rome subueniente p̄ce
 Dum sit moyses mare uirga p̄neciente
 Quo poterat populus sicus in se pedes
 Firma fides petri dnm̄ cepit credere p̄p̄
 Verba diam pedib; p̄bunt unda maris
 Propt̄ helisem̄ limpharum quicq; mersu
 fferum̄ transilyt desup̄ atq; redit
 Ignea tres pueros fornax suscepit hebreos
 flamma sed ille sic uicta peparat eis
 Terra si illario que plana sunt p̄mo alio
 Se leuat e sedes alta recepit enim
 Ex inuis moise fixis heremq; iubente

h. b.

Dum salunt fluctus gēno h̄bit atq; p̄cus
 Montes dei macedim̄ dnm̄ p̄p̄dant
 Et p̄cabus in se sic dedit esse deo
¶ In orbe fera in se uirtute subacta
 Est draco sic leo quos sibi subdit homo
 Namq; p̄ hoc in se nom̄ babilon damelen
 Romaq; siluestrum sensat esse facim̄
 Aeris e uolucres in se moysi caederunt
 Inq; abos populi subiacere dei
 Et p̄stis triduo ioh̄s seruunt in undis
 Dum p̄nne portu uentis residit enim
 Om̄na sic in se patet de dnm̄a creata
 Subueniunt h̄on subdita sunt e ei
 S̄ qm̄ dūces homo qm̄ magno numere felix
 In totus p̄li subdit̄ orbis honor
 ffelix p̄e cimitis em̄ quicq; fabrica mundi
 Continet affingit e sua in se facit
 Attamen contra si in se p̄terit aca
 Illis p̄uēsim̄ fenacet esse in alim̄
¶ Hic tractat secundum Scripturas et al
legat qualiter omnes Creature hominum p̄uē
aduēt fientes inobediunt Capitulum septimū
DUM DAUID ipse scilicet commisit in aere p̄q̄
 Et pro peccatis sodomam combusserat igne
 Et q; chore cubis em̄ adusta domus
 Propt̄ peccatum torrens p̄necit aquarum
 In moriendo quibus condolat omne genus
 Et terre solida uis fierant liquifacata
 Dum dathan ac abiron stissa caueina uorat
 Angelus e domini dicit tinnas dedit enst
 Lipamq; dūcem fecit in se dūcem fingam
 Septem nocte dūos dūre ingulamt iniquos
 Demon e asmodeus uult ita namq; deus
 N̄ se fortima p̄uē in se se uere saluti
 Namq; creata p̄p̄dant dnm̄a simul

Nil valet auferre in fo fortuna balone
 Nam deus ipse inat e sibi fata nichil
 Vires Sampson vel sensum que Salomon
 Absolon aut speciem contulit ecce quidem
 Corpora natura dedit e sic eriget illa
 Virtutes anime gracia sola dei
 Sic patet et fortuna nichil valet addere nobis
 Tollere seu quicquid cum nichil ipsa dedit
 Quid tam pacificum reperit Salomon sibi Regnum
 Tot quoque diuicie quando finire sue
 Cuius philistini constat vicisse gigantem
 fanda manu Iam d m deus ista tulit
 Cuiusq; dies fuerant. Ezechiel morientis
 Sic elongati more quoque cessit ei
 Sed cum de culpa sint excusata Suisania
 Hester, e in populo glorificata suo.
 Dicit fortuna tunc prospera contulit ipse:
 Nulla puto neq; iam que rogo causat eam
 In recolente deum non est fortuna colenda
 Nec faciente malum fors valet esse bona
 Quid pharaon poterat fortunam corrumpisse
 Cuiusq; furore sui tot periere bixi
 Aut sabugodonos / sua q mutata signa
 In pecus extiterat: que nisi culpa dabat
 Aut quid e ille Saul qm Regnum perdidit e se:
 Num quia precepti fit reus ipse dei
 Non Azariam lepra candida forte subegit
 Iherosolym templi presulis acta sibi
 Sed quid Achab dicit Nabochi dnm tolleret agrum
 Eius auaricia fit sibi causa uicis
 Aut Roboam quoniam semum bona dogmata fecerunt.
 Dnm suum regnum plangit habere suum
 Aut Phinees e Ophi quos belli strauerat ensis
 Archasq; apta sint premia culpa tulit
 Aut quid Heber qm retrocadens sibi dicit fracto
 Corruit a Colla dnm super mda uina
 Non fors fortune poterat sibi tanta fides

Sed pro peccatis contigit illud eis
 Qm male fecerunt mala premia sine tulerunt
 Namq; malos iuste perdidit ipse male
 Qm simulacra colens populus peccasset hebreus
 Illam tradebat hostibus ira dei
 Cuius prece pulseret celum simulacra relinquens
 Hostes terga dabant illud agente deo
 Iudei Reges valuerunt tunc sup omnes
 Dnm non ira sui preterire dei
 Hostiles acies populus Iudeus in armis
 Semp demerit: dnm bonus ipse fuit
 Sed cum transgressi fuerant tunc hostis obiq;
 Dicit captivos tenere cepit eos
 Ex meritis bel demeritis sic contigit omne
 Humano generi: quicquid adesse solet
 Sic vario casu versabitur alea mundi
 Smp solet in rebus ludere summa mundi
**Hic loquitur de deo summo creatore qui
 est unus et vnus in cuius strenua e dispo
 sitione omnia creatura reguntur.** **Ca. octauo**
EST deus omnipotens solus q omnia gubernat
 Omnia preuidit: totus obiq; manens
 Omnia ventura sibi sunt pscia semp
 Qm pms e frant hec quasi facta frant videt
 Ante creaturam genitor deus e genitura
 Prima creatura causaq; pma mouens
 Dnm quod esse certum sibi tempus habebat
 Ante quidem tempus: sed deus omne fuit
 Dnm quod est quod erat quod erit quod dicit adesse
 Est deus e nec ei temporis esse datur
 Nulla coeva deo poterunt se tempora ferre
 Sic patet est dominus in re priore deus
 Est pater est natus deus est e spiritus almus
 Tres ita psonas nomina trina sonant
 Quilibet hic psona deus dominusq; vocat
 Est deus e dominus solus e vnus idem
 Hec sunt psonae tres sed substantia simplex

Hec tres sunt unum non tria tres sed idem
 Hinc tribus una manet essentia tres deus unus
 Hic nichil aut manus aut minus esse potest
 Una tribus mens una trium substantia simplex
 Una tribus comitas una sophia trium
Et ignis calor et motus tria sicqz evident
 Hec tria sic semper ferendus ignis habet
 Sic patet et natus a spiritus in deitate
 Tres sunt et solium cum paritate notant
 Cui dominus dicitur hominem faciamus in illo
 Clarus insinuat que sit habenda fides
 Hec persona triplex auctore notatur in uno
 Cui maneat simplex in deitate sua
Hic loquitur de filio dei incarnato dno
nostru ihu xpo p quem de malo in bonu
reformatus

Ex 7 9 11

Incarnatum dicitur dno De natu
 Quem colimus et eduli
 Sic opus inceptis natus de corde paterno
 In gremio patris venit ad yma deus, in ima
 De patris processit sed non de patre recessit
 In mundi genens yma: h' astua tenens. ima
 Semper enim de patre fuit, fuit in pro semp;
 Semp apud patrem, cum patre semp idem;
 Assumpsit carnem, factus caro, nec tamen illu.
 Desit assimens esse q' ante fuit.
 Vnitur caro sic verbo, q' fuit in eadem
 Hec duo psona, beatis vbiqz deus.
 Quod fuit, hoc semper mansit, quod non fuit, idem
 Virginitas in carne sumpsit et illud erat.
 Paz opus hinc opi, in qm monstrat honori
 Nullus par potuit esse maria tuo
 Infirmis carne, si robustus deitate *Carne Infirmis est*
 Carne minor patre, par deitate manens *at*
 Hinc alit, hinc alit: hinc patit, patit inde,
 Hinc regit, hinc regit: hinc nequit, inde potest
 Hinc vivit in omnis, et postulat vberu matris,

Hinc testatur enim celsus ordo deum
 Hinc presere tenet artium sub panpe tacto,
 Hinc ad eum reges premia stalla trahit.
 Hinc sitis, esurire, lacrima, labor atqz dolores,
 Et tandem potuit sustinuisse mori.
 Potuit in precis, res impraabilis ipse.
 Patitur et modico venditur ere deus.
 Postqz salus vita sem predato claustra
 Inde resurrexit, regna paterna petens.
 Iudicio qz suo fuit cum venit orbis,
 Attribuet civitas que merentur primo
De homo perfectus, sic perfectus deus idem,
 Exequitur plene quicquid dicitur deat
 Suggest hoc verum mortale, q' vera suggest
 Quod nona stella gerit, suggest esse deum.
 Quod presere tenet, hominis, quod tres tribz, em
 In miribz laudant, ceintur esse dei.
 Et sit inops dices, deus infans, vep sine lacto,
 Lactis opem postit pastore civita potens.
 Hospitium presere tenens, em fabrica mundi
 Est domus et thalamus, a vna tecta poli.
 Venit et esuriat, panis, requies qz laborat.
 ffons sicut penas postit habere salus, *giti, et*
 Iny obstinari tenebris, sol luce taveri,
 Et contritari gloria, vita mori.
 Hec ita sponte tulit, proprio commotus amore,
 Ut deus in nostra carne maneret homo
 Sicut adam fragile, fit primum causa doloris,
 Ille deus fortis, letificavit opus.
 Culpa prioris Ade nascentes enlucrat omnes,
 Donet sanet eos, vnda sequentis Ade.
 Primum Adam peccidi, volucru donnat, et agno
 Sub pede nostru habet civita, secundus adam
 Tempore descensus, deit fuit ad loca flendi,
 Ad loca gaudendi, lex nova fecit iter,
 Ut sic credat homo fore qui vult saluus oportet,
 Nec sciat vltimus, qui sibi stue licet.

Hic dicit q̄ quilibet debet firmiter credere nec
altera qm̄ dicit. Argumenta fidei inuestigat

Quia ipse deus solus est sine testa fuit

De solus facere voluit sic sine volebat
Solus esse nulli participavit opus
Anterius nulla subtilis forma phemio
Compago nostre me ratione habet
Subde tuam fidei mentem qm̄a mortis ymagis ^{imago}
Iudicis eterni iusticia sine nequit
Letitiam luctus mors vitam gaudia fletus
Non norunt nec que sunt deitatis homo
Non tenebre solem capere non lumina caecus
Infirma mens hominis nec caput alta dei
Sempe fieri flatus archarum nobile munim
Exultari debes quod penetrare nequis
Quoniam non sit nostrum vel mundi tempora nosse
Unde creaturas nosse laborat homo
Nos sentire fidem nostram ratione probatam
Non ferat humanis viribus illud opus
Humanum non est opus ut transcendat ad astra
Quod mortalis homo non vacare capit
Ingemum tante transit virtutis in altum
Transiit superos in deitate manet
Cum sapienter agit sapienter moderant in istis
Postulet et rectam possit habere fidem
Ingemum mala sepe mouent non nosse virorum
Et quid in excelsis constunt ipse deus
Multa viros ne scire inuat pars maxima verum
Offendit sensus sobrius ergo sciat
Committat fidei quod non potest vacari
Quod non dat vacat det sibi firma fides
Adde fidem nam Vera fides quod non videt audit
Credat sperat et hec est via vita salus
Argumenta fides dat verum que neq̄ serui
Nec possunt mente nec vacare capi
Vera fides quicquid petit impetrat omne meret

Quicquid possibile credit ipsa potest
Lingua silet non os loquitur mens deficit auis
Non audit nichil est hic nisi sola fides
Quia quid ad solem fuitilla balat vel ad equos
Gutta vel ad celum quid cuius esse potest
Vult tamen a modias immensus sumus ad ymo
Vult deus a nobis mentis amore coli
Nunc in amando modus distendat timmus abste
Nam vetus est dignus nullus amant eum
Ille docet quodcumq̄ deat sed a aspa planat
Erat fracta fugat noxia lapsa leuat
Nam eius a roso p̄fusi sanguine clau
Expulso sathana nostra finire salus
Quisq̄ ih̄m medians intendere debet ut actus
Deponat veteres et meliora colat
Vita p̄ hoc nomen datur omnibus et benedicti
Abste ih̄m solo nomine nemo potest
Non est sanctus ut hic dominus qui solus ab omni
Labe sint mundus sanctificans q̄ roos
Et nisi tu non est alius quia sunt nichil omnes
In quas mentis aurea forma deos
Sic veat ecclesia nos p̄ te lauga bonorum
Et sinagoga sine est viduata bonis
Hic tractat p̄ m re sculptili vel consili
tuli non est confidendum nec etiam talia
adorari debent sed q̄ ex illis in ecclesia visis
mens remota ad solum deum contemplan
dum circius conuocatur ^{Ex. 11. 11}

Quia ^{deus bene per fidei}
^{nempe pagani}
Quos incredulitas non sunt de sacros
Vera fides xpi quos horret nam sine vero
Inve creatoris ligna creata colunt
Inueniatu homo sepe prostravit adorat
Ligna creatoris immemor ipse fin
Ligna sibi lapides que cernit ymagine sculpta
Quoslibet ipse suum iactat esse deum

Quem deus creavit promissus iacet ante favillam
 Et stultitiam stativam spiritus orat homo
 Orat operi petit auxilium nec muta refant
 Postulat a manibus quos creat ipsa manibus
 Quam hanc sensus est et rationis eadem
 Quod hominis rerum res facit esse deos
 Perturbate et mentis verminstare pensa
 Cuius erat primo conditionis homo
 Ad mentem revocat titulum quo te deus olim
 Insignem fecit cum dedit esse tibi
 Promissus fuit primo totus tibi conditus orbis
 Subiecta quoque tunc mntibus ems opes
 Non fuit ad cultum factus fuit orbis ad usum
 Esse tunc servus non deus esse tuus
 Que mber ergo tibi vaco bel. quod fiber igne
 Constat bel ligno leuigat esse demm
 O miser unde deos tibi dices ydola bana
 Quia deo similibus ad simulacra iaces
 Omnia est vicis hec est infama maior
 Numina mita coli dnm nichil ipsa stant
 Que habent gressum tactum gustum neq; visum
 Numquid ymaginibus sic reputanda salus
 Ad rationale q' hntum quid minus illud
 Ad vitale genus quod neq; sunt erit
 Arboris est una pars silcus pars e ymago
 Pars pulmenta cogit arbor e una fuit
 Ecce duas partes calco si tercia stultia
 Vestro deberet qua vacoe coli
 Fiat eis similibus ea qui componit e ille
 Qui confidit eis sic mber esse deus
 Dignior est sculptor sculpto concludit ergo
 Et minus est fatuus qui colit actor opus
 Nos sed ymaginibus aliter firmum puto sculptis
 Non ad cultum meo mimendo dei
 Nos si hemus eas memores quibus amplius esse
 Possimus et sanctis intima vota demus
 Eredimus esse demm non esse deos neq; ritus

Nos gentilis habet absit ab orbe procul
 Sed cum causa licet fatuas componit e illas
 Ornat rot ex plebe carere dona putet
 Quam sic fingit opus saltem deuotus ad aurum
 Restio quid menti fabrica talis habet
 Eumq; deus ayonfi fuerat de monte locutus
 Visa dei populo nulla figura fuit
 Nam si quam speciem populus vidisset eadem
 Forma fecisset stultile forsan opus
 Sed deus ex tali stultito qui spernit honorem
 Voluit effigiem quamq; notare suam
 Est sed ymago dei puto nuncta auro rationi
 Ex qua cultum vendicat ipse suam
 Vidique signa crucis in honore ihu crucifixi
 Mentibus impressa sunt odoranda satis
 Vis crucis infernum hinc veterisq; vime
 Demone detecto crux reparavit opus
 Crux est vera salus. crux est venerabile signum
 Mors mortis vite porta phemie decus
 Pectora purificat mentemq; rubigine mundat
 Clarificat corda corpora casta facit
 Dat sensus auget vires tollitq; timorem
 Mortis e ad martem corda pavata facit
 In cruce libertas redit e perit illa potestas
 Hoste triumphato que dedit ante mori
 In cruce religio vitus cultusq; venisse
 Gentis concludunt omnia sacra simul
 In cruce porta patet paradisi flammis ensis
 Custos secreti desit esse loci
 Ecce vides quantum profulgeat illa signum
 Pagina qui pulere predicat omnis eam
 Vna quidem crucis est virtus qua tractus ab alto
 Vnicus est pater ut pateretur homo
 Vi crucis infernum ipse spoliavit e illam
 Perdita que fuerat inde reuocavit quem
 Vi crucis in celum constendit e astra patim
 Lumine ingrediens ad sua regna redit

Glorificata caro que sustulit in cruce penas
 Presidet in celo sede locata dei
 Sic virtute pie crucis & celestis amoris
 Surgit in ecclesia gratia lege nova
Sic dicit ex quo solus deus omnia creavit.
 Solus est a creaturis adorandus et est magne
 vicioms vt ipse omnia gubernet & secundu
 mita et demita hominum in sua voluntate
 solus iudicet

Capitulum duodecimum

Ca. 12. m

Simpliciter id est quod erat & est
 trinus deus vnus
 Nec s' pnci' n' s' fine adest
 Principium tamen & finem dedit omib; ee.
 Omnia p quem sunt et sine quo nichil est
 Que vult: illa potest et sufficiens in idipsum
 Inssit: & illuc sunt que iubet ipse fore
 Omne ad imperium famulatum emeta creata
 Vnde volo credo memm celitus esse demm
 Vm fit aperta dei manns omnia replet abunde
 Quertenteq; se vertitur omne retro
 Magna iudicio sapiens sic dimdit equo
 Fallere seu falli quod nequit ipse deus
 Res est equa nunc deus ex quo emeta creant
 Omne vt in arbitrio subdita emeta suo
 Vm solo causante deo sint emeta creata
 Vm fortuna dei solucere possit opus
 Que nil pmeritis valuit nec fine valebit
 Estimo q' medys nil valet ipsa fine
 Quo terre molem celiq; volubile culmen
 Quo be mouere dedit sidera noue deus
 Quo de sazorant in dulcia flumina fontes
 Vel quo amara dedit equora nome deus
 Conditor orbis ad hoc quod condidit esse volebat
 Et deseruet fabrica tota deo
 Terram bestunt herbis & florib; herbis
 flores in fructus multiplicare dedit
 Inuigilat summo studio distere terram

Et fecundare fertilitate sua
 Nec satis est mundus q' flumine fertib; ortis
 florib; & tanto germine diues erat
 Nec ammare nouas sarias formare figmas
 Et specieb; eas diuariance parat
 Diuersi generis ammanca terra recepit
 Ingeruntq; nouo pondere pressa suo
 Distribuntq; lotes ad eorum proprietates
 Intra quod p'p'mm cuiuslibet esse dedit
 r'ionib; hys illis comallib; hys nemorosie
 Pluuiis in plane dans habitare locis
 Aera simpst amc pistis sibi bendicat vndas
 Plamaem pecudes: denia queq; fere
 Ars op' dicitat formas opisteq; figurat
 Artificie sequitur fabrica tota manum
Quoniam nichil attribuit sed solus et ipse
 Emeta creat solus emeta creata regit
 Est nichil infelix nichil aut de forte beatum
 Immo hui meritis dat sua dona deus
 Quicquid adest igitur sapiens qm scripta reuoluit
 Dicit fortunam non habuisse ream

Hoc fateor vere quicquid contingit in orbe
 Nos sumus in causa sint bona sine mala
Hic dicit q' ex quo non a fortuna s' ex iust
demeritis ea que nos in mundo p'p'a & adiuta
dicimus: digno dei iudicio hominib; contingit.
 futendit consequent scribere de statu homi
 qualiter se ad p'presens habent secundum hoc
 p' p' sompnum superius dem vidit & audiuit

Incipit Prologus Libri terti

Quia bona sine mala sit nob fore trinita
 Et p'p'e m'itio hys magratq; m'm?
 Futq' mundi status in tres diuisio partes
 Omniib; vnde vnus stat quasi fortis opus
 Et modo p' h'icia quia fore magis astat iniqua

Ca. 1. p. 1

Ponderet in causis quilibet acta suis
 In quocumque gradu sit homo videat in orbe
 Que sibi sunt facta seorsum cadit inde rea
 Non ego personas culpabo sed incipio culpae
 Quas in personis cernimus esse reas
 A me non ipso loquor hec sed que michi plebis
 Vox dedit et sententiam plangit obique malam
 Ut loquens in vultibus loquor et scribendo loquelam
 Plango quod est sanctus nullus et ante status
 Quisquam sibi tangat pectus videatque sequentem
 Ut sit in hoc talis unde quicquid erit
 Restio quomodo primum se dicit plebs et tota
 Et clamat nam lesim quemlibet esse statim
 Culpa quidem lata non culpa leuis maculant
 Tempora cum causis nos quoque nostra loca
 Nil generale tamen concludam sub speciali
 Nec generis propositum ledere quemque statim
 Non minus esse status tuos sub quibus omnes in orbe
 Mores vident atque ministrat eis
 Non status in culpa reus est sed transgredientes
 A virtute status culpa repugnat eis
 Quod dicunt alii scribam quia notum quod vili
 Summant istud opus de nomine mea
 Qui culpam vicia virtutes laudat et inde
 Dicit magis ipse bonus in bonitate sua
 Ut patet oppositum magis manifestus alibi
 Sic bona cum viciis sunt patefacta magis
 Ne grauet ergo bonos tangat si scriptor iniquos
 Ponderet hoc cordis lano patientis omnis
 Vera negant quicquid quia vera relatio scribi
 Debet non blandi falsa loquela doli
 Signa michi sintilla foret sensus pro illam
 Ad emulsum fructus auget ille deus
 Si qua boni scriptura tenet hoc fons bonitatis
 Stillat det quod deus que bona scribat homo
 Fructificat deus in famulo que scripta mirabunt
 Signa ministrat homo semina grana deua

Nole re vitus fateor succumbo sed ipsam
 Spes michi promittit claudere sine bono
 Quod spes promittit amor amplectat utriusque
 Cupulumque fides consiliumque facit
 Suggestit instigat suadet fructumque laboris
 Spondet et exclamat incipe fiet opus
Quo minor est sensus meus adde tui deus et da
 Oro pios vultus ad mea vota tuos
 Ut nichil absumptis sibi presumat status iste
 Da veniam cepto te deus oro meo
 Non ego fidereas affecto tangere sedes
 Scribere nec summi infata quero poli
 Sed magis humana que vox committit ad extra
 Plangit in hac terra strubo moderna mala
 Ut illic aduerso quia confert tempore sermo
 Promere tendo mala nam bona verba die
 Nulli suspensio queat imponere scandala per te
 Auris in auditu negligat ora libris
 Non malos interpretos aliquam michi conatit nam
 Quid nisi transgressis diuinum loquar ipse veris
 Erigat oro pro tamen manus ergo auctam
 Ut mea sincero curvat in ape vota
 Scribentem inuet ipse fauor immittatque laborem
 Cum magis in pauco pectore prestat opus
 Omnia pueris poterunt corrumpere mentes
 Stant tamen illa sine singula tuta locis
 Ut magis ipse queam reliquam poteruntque valere
 Sit deus ista mei vota laboris erunt
 Affice quicquid leges ex ipso concipe vobis
 Hoc in non odium scribere suadet opus
 Si liber iste sine mordebit ex immittis
 Nec peto ne possint hinc lacere canem
 Vide liber seruos sub eo qui liberat omnes
 Nec mala possit iterum corrumpere lingua tui
 Si liber ora queas transire per munda liber
 Imponent alii scandala nulla tibi
 Non erit in dubio mea vox clamans erit omnis

Nonq; fides hinc maxima bono homo
 Si michi tam sepe liquet excusatio facta
 Ignostas tunc naufragio omne fretum
Sapientis sine quo nihil est sapientia mundi
 Enus in obsequium me mea vota ferunt
 Te pro instanti de tempore pope misertus
 Ut metra que peccij prompta parare queam
 In gida dentet falsum mea penna dentet recuset
 Scribere sed scibat que modo vera videt
 In primis caueat ne fluctuet nimio decent
 Quodq; prius pont carmine seruet opus
 Hic nichil offendat lectorem sic nisi curam
 Aut verisimile quod mea scripta dabunt
 In te qui es verus mea sit sententia vera
 Non ibi signentur cernere possit homo
 Commemataq; rei vobis sensumq; ministrat
 Dulce q; quicq; commoditate habens
 Absit aduicium nec sit michi fabula lepta
 Nec michi laus meriti sit sine laude tua
 Da loquar et hinc innumera q; amodo virtus
 Crescat ut in mundo mundior extet homo
 Tu gressus dispone meos tu pectus adauge
 In sensus aperu tu plene verba michi
 Et quia sub trino mundi status ordine fert
 Sub trina serie tu mea scripta foue
 Hys tibi in libatio nouus mitro nauita pfundum
 Sacrum pneuma regame et mea vela regat
Hic tractat qualiter status et ordo mundi
 in tribus consistit gradibus. Sunt enim ut
 dicit Clerus milicies et agricultores de q;
 errore mundi infortuna nobis contingunt
 Unde primo videndum est de errore Cleri pa
 pue in ordine prelatorum qui potentiores alijs
 existunt et primo dicit de prelatis illis qui
 populi stolam dogmatizant et eius contrarium
 operantur. **I**ncipit Liber Tertius

Sunt Clerus, miles, Cultor
 tres terra gerentes
 Hic docet hic pugnat alt q; arua colit
 C. 1. 2. m.

Quid sibi sit celerus primo videamus et ecce
 homo
 Ergo in exempla iam strepet omnis mundus
 Desina patens hodie monstrat qd sunt duo pape;
 Vnus schismaticus, alter ille bonus
 Francia schismaticum colit, et statim venerandum.
 Anglia sed rectam seruat vbiq; fidem.
 Ergo meis scriptis sup hoc volumiq; legendis.
 Sunt bona dicta bono et mala in quo malis
Delicias mundi negat omne regula turba Christi
 Sed modo plati preuaricantur ibi
 Xpc erat pauper illi emulabantur in auro
 Hic humilis subit: hinc superesse voluit
 Xpc erat mitis hos pompa superbit mane
 Hic pacem desat: hinc modo bella ferunt
 Xpc erat miserans hinc vniuersamq; sequuntur
 Vniuersa pietas. hoc mouet na frequens
 Xpc erat verax hinc blandaq; verba reguntur
 Xpc erat iustus: hinc nisi belle vident
 Xpc erat constans: hinc vento mobiliores
 Obstitit ille malis: hinc mala stare sinunt
 Xpc erat virgo sunt illi raro pudici
 Hic bonus est pastor: hinc sed omne vorant
 In pleno stomacho laudant reuina xpc
 Mollib; induti nudus et ipse pedes
 Et que plus potuit sibi secula lauta parari
 Ad festum Paschi dant holocausta quasi
 Esta plucens ventri sic est et ventis ad estas
 Ut venus a latere stet bene pasta gula
 Ut bene pasta gula, set venis a
Incipit in monte sibi pope singula regna
 ad montem Latere
 Vnde nisi mundana gloria sola placet
 terres tris
 morib; assuetus olim simplex fuit et mite
 quondam
 Presul opes mores deputat esse suos.
 Reuerunt s; opes et opum furiosa cupido,
 Et cum possideant plurima plura petunt.

Omne in lege dei imp magis hujus meditati
 Unum eis vultum prestat unde fuit
 Unum magis intrant annos inspectus honoz
 At penum dignis sunt neq; cuncta satis
 In pretio precum unum est dat census honozes
 Omneq; panis subdita crimen habet
 Unum loquitur dices omne tunc audiet auris
 Panis ore tamen nulla loquela valet
 Si caveat censu sensus nichil est sapienti
 Censu in orbe modo sensib; ore premit
 Panis erit stultus loquitur licet ore Cato
 Dices erit sapiens nil licet ipse stult
 Et in conspectu panis bilis eorum
 Inustitiaz huius sit licet ipse bonis
 Sit licet e dices puerse condicione
 Horum iudicio non erit ipse malus
 Nil artes nil pacta fides nil gratia lingue
 Nil fons ingenii nil probitas sine re
 Nullus mops sapiens ubi res ubi copia sensus
 Si sapiat panis nil nisi panis erit
 Quem mundus reprobat nos repbamus emulo
 Utq; peccat peccat p ditione mundus qne
 Hoc sed enim unde nra dignum reputamus fore laude
 Copia quem mundi duxit ad orbis opes
 Et sic platis mundus fertur abintus
 Hinc tamen exterius fugit ipse deus
 Laudamus veteres in re tamen bene amice
 Nec vetus in nobis regula servat ita
 Non tunc iustitiam ficiunt mortale fugavit
 Que nunc ad frigos vapta reliquit huius
 Felices anime mundum removere sed intus
 Cura domos frigas standere tota sunt
 Non bene aut omni sublimia pectora fecerit
 Que nunc in mterius concipere deum
 Plura videre potes modo sed nontate adinstans
 Que procul a popi laude friga gerunt
 Nunc magis illa servant simul torpora leti

Sed non sunt ista gaudia nata fide
 Sufficit hinc sola fide pietatis in umbra
 Dicant pomposi qm pmo ordo dei
 Pro fidei meritis prelati tot pacunt
 Unde viros sanctos nos repntamus eos
Hic loquitur de prelati illis qui carnalia appetentes ultra modum delicate viuunt

Permanet ecce status Thome
 cessit tamen actus
 Formaq; tartarum deperit alma quasi
 Sic qm pastor erat nunc mercenarius cotat
 Quo fugiente lupus spargit ubiq; stragem
 Non caput in gladio iam emittit nec valet arto
 Vincere alio delicta caro *de licio la*
 Gallarum carnes prompt fertula porcos
 Elebas p mamma presul habere petit
 Protholor en tales sumis ecclesie modo mittit
 An p duno terrea vana petunt
 Illarum carnes carnalia sad signant
 Am belut in eleu carne libido cogit
 Est carni cognata venis iactancia fastus
 Ambicio luoz/ crapula rixa dolus
 Ventre sagmato venere suffrat ad osm
 Carnis amica caro carnea membra petens
 Et sic non poterunt virtutum tangere culmen
 Vn dominatur eis ventris iniquus amor
 Obuertunt sodomam timor oca copia pame
 Impietateq; tenax presul ad ista caue
 Sed modo prelati dicant nichil quicquid ad amos
tame **Lev** tam ex proprio velle gubernat eos
 Si mundo placeant carniq; placeant reddant
 Ex animo virtus rava placebit eis
 Sachne adest fasto patulo diffusus in anro
 Precessit calices maior honore cyphus
 Glorificans mensam non amica casa recondit
 Quo poterit hanc dantis honore fm
 Aula patet emittis oneratq; cibaria mensas

Indulgetq; nimis potib; atq; cibis
 Vestib; e facie longius metit ordo clientium
 Ad domini mitus turba parata lenes
 Sic modico ventri bastus dny sufficit orbis
 Atq; ministrorum sociib; aula fremit
 Tantum dimittib; alijs non festa parant
 Nec valet in festo pany habere locum
 Danaq; sic pietas stat cuncta cupidine ventris
 Dum sit honor nobis ml reputat' omne
 Presq; famem popi presul laudare gulosus
 Presumit simile nec sibi quicquid agit
 Quicquid e ad vicium mare mittit terra vel aer
 Quereit habetq; sibi luxuriosa fames
 Esuriens anima maceratur e ipsa voluptas
 Carne ad excessum crassat in ore guttam
 Sic epulis largis est plano ventre beatus
 Ince sed in stotie gaudia noctis habet
 Cuiq; genas bibulas bachus rubefecit ambas
 Erigit ex stimulis cornu ceca venio
 Sic rclara viri virtus sic vita beata
 Delitens pastus cum meretrice cubat
 Frigida nulla tmet acherontis quem calefactu
 Confouet mcesti lectis amore sui
 Sicut voluptatum varia dulcedine gaudet
 At desiderijs seruit ubiq; sine
 Sicut ioco venere dno sompnuq; beatus
 Expendit vite tempora vana sue
 Nestat ppeuo q; torrem mittat uym
 Cozzno quod tantis mittit alitq; modis
Hic loquitur de platis illis qui lucis tunc
inhiant honore prebicie gaudent e non vt p
sint s; vt presint. Episcopatu desiderant
Nequa potest verus dommo
 Presul in officio fert tamen illa duo
 Ceteru Regis seruum e dicit e ipse
 Terreno regi seruit e astat ei Clamq; etheren peti extitit

Ca. 14.

Elanes thesauri Regis habere sibi
 Sic est deuotus cupidus mitiq; frigidus
 Felicitas e qui plus sollicitat' hmo
 Sic mundum sic e ppm retinebit dnmq;
 Mundus amicaoz vpe amicus erit
 Int' eos maior quis sit lis sepe mouet
 Sed quis erit melior questio nulla sonat
 Si tamen ad mundi visum facies bonitatis
 Emmet hoc nau cistern cordis habent
Hic deus esse ppm statuit quodcumq; mouet
 Nos ad nociuas prouocat na manus
 Vti iusticia volo sed conuertor in iram
 Principiumq; bonu destruit ira sequens
 Curuem castigo miseros sistento si inde
 Nastens furat' gloria vana bonum
 Istud fermentum mundane laudis e ire
 Absq; lucro meriti respicit ira dei
 In vicium virtus sic uertit' vt sibi mundus
 Gaudeat e vpe transeat absq; lucro
Ut presul presit dudum sic ordo patebat
 Sed modo que presit mitra colenda placet
 Presulis ex precibus populo peccante solebat
 Ira dei mmm ne mmmse mali
 Numq; manus moyses non eugit in prece nost
 Ras amalec ideo bepat in ense suo
 Moyses lenante manus Josue victoria cedit
 Dnmq; remittit eas. victus ab hoste redit
 Sic pro plebe manu lucrumis prece sidera pulsan
 Presul ab instanti munit ab hoste suos
 Ac si dormitet victus torpore sacerdos
 Subdita plebs vicije de lenitate cedit
 Quos habeat fructus simplex deuotio msti
 In precib; moysi quisi; notare potest
Qu bonus est pastor gregeis ex pietate mouet
 Et grege humilis fert sibi pondus omne
 Qui licet mmmis sit ab omni labe suoz
 Membrorum culpaz imputat ipse sibi

Non in se xpus crimen transisse fatetur
 Sed reus in membris dicitur esse suis
 Non facit hic populum delinquentem si tamen eius
 Suscepit culpas ut renouaret eas
 Nunc tamen et dicitur esse presul talis in orbe
 Quam docet hoc factum nec tamen illud agit
 Nam qui de xpo se ledit crimine rauo
 Efficitur cuius hic aliena salus
 Non valet ille deo conferre salubria voto
 Ad mundi cultum qui dedit omne finem
Presul in orbe gregem curare tenet agentem
 Ipse videns maculasingere debet eas
 Sed se magnatos presul nostat maculatos
 Illos non audeat congere namque timet
 Si reliqui peccant quid ob hoc dnm soluere possint
 Torquentur bursis sic reus atque rea
 Ipse gregis loculos multos trahit in turbulosque
 Cause quo lana bursis manebit eu
 Quod corpus peccat peccantis bursis relaxat
 hec statimunt iura presulis ecce noua
 Sic iteranda modo venis affert lucra registro
 Dnm patitur bursis finit residua mala
 Dnm loculus pregnat satis impregnare licedit
 Dat partus loculi iura subacta sibi
 Sic timor et lucrum sunt qui peccata relaxant
 Sub quorum manibus omne recumbit opus
 Sic lucra causa presul multos sua iura
 Amittit et nostras fas adhibere malis
 Hammona sic numi nobis dispensat iniqui
 Non tamen eternas prestat habere domos
Dnm furit en iudex si lyncivatio simplex
 Anas et mactum nescit habere venum
 Si coheat laicus resolutio enim resoluta
 Elamiat in ecclesia clerus et horret ea
 Elerus et in cortu si peccet nil reputat
 Dnm iudex cause pauca sic ipse sue
 Sic modo in gentis subuertunt criminosi potent

Iniqui dant michi ius sim magis hinc reus
 Sicut gravant alios dno sub pondere pressos
 In quibus suis humeris qui leue fertur omnis
 Pro adulterio deponsa remittit in quo
 Exemptum bene xpc habere docet
 Tante tamen crimen non amica bursa redempt
 Sed contrita magis mens medicamen habet
 Non tamen est lacrima modo que delere valebit
 Crimen si bursa nesciat inde formi
 Bursa valet culpam valet expurgareq; pena
 Bursa valet quantum curia nostra valet
Hic loquitur de legibus eorum posituris que
 iuris ad cultum anime uagare non sunt
 infinitas tu constitutioni quasi quotidie adco
 coru lucris nobis grauit imponunt etc. etc. etc.

Nymdat **P** manibus stelenus venam in p
 Non puto: si facta post infirmitate
 Aut q; peccat no e' vnaq; prohibenda
 Hoc xpc statuit talia in illa fuerit
 Nunc sed q; moysi neq; lex prohibet neq; xpc
 Plurima decretis dant prohibenda nome
 Sed michi que statimunt hodie peccata remittunt
 Erro sibi si dedero de quibus ergo peccat
 Aut est qd xpc res peccat gerit in se
 Aut nisi sic peccata non foret ipsa mala
 Est si peccat tunc cur qui sit primo actum
 Prestat idem minus posse licere meis
 Est si res licita tunc cur sua lex postima
 Nunc fore dampnandam firmiter artat eam
 Hoc de infamia puto non venit immo voluntas
 Taliter ut fiat lucra petendo uidet
 Exequitur in se rem infamam qui bene causat
 Non zero miam iudicat immo dei
 Legibus ecclesie quicquid sit in orbe ligatum
 Ex infamia causa credo ligare deat
 Sed nichil in infamam deus accipit hinc nec alt
 Affirmare potest quod deus ipse negat
 Alens ecce Symon temptat renouare Golatu

Ne cadat ipse nono plura timere potest
 Non laqueus venit ita hunc hunc primo ille
 Sed planam duxit ipse quam
 Nos tamen ex plano componimus aspa dnuum
 Ex molliq; scelus pro pietate damus
 Lex etenim populi sine hec qua gracia mulcet
 Nostri sed ex pennis lex postrema riget
 Lex populi simplex sub paucis condita vrbis
 Clauduntur unde ingrim sine munus opus omnis
 Infinita tamen legis sententia nostre
 Aggrauat e sine hinc habet ipsa sine
 libera lex populi satis est sit leges nra
 Absq; lucis gratis gracia nulla hinc
 Omne fit ex causa sic est qd lex postrema
 Quam fundat clerus grande signat opus
 In quanto volucres petis auceps carpere plures
 Vult tanto laqueos amplificare suos
 In quanto leges auget clerus postrema
 Sic magis hinc fructa gentis in orbe hinc
 Cum magis in fructu gradimur cunctis pede lapsu
 Stetimus e clerus supeditant eo
 Cum sibi plus mundum teneat clerusq; subactum
 Cum magis ecclesia gestat in orbe lucra
 Cum magis est clerus dices magis inde superbus
 Astat e ex bella dat sine nra fore
 Sol notat ecclesiam sinagogam lima signat
 Sed modo custodes ista nec illa ferunt
 Sunt qui nec legis veteris precepta reseruant
 Nec que populi addidit ipsa noua
 Nunc erat firmus presul sine tunc sine sanctus
 Vultus in populo dignior ante deum
 Sed modo si mundum potis complectere gami
 Est sibi melius laus vel ab ore dei
 Hic loquitur de prelatibus qui bona mun-
 di temporalia possidentes spiritualia
 dimittunt. Capitulum sextum

De iure anglica

que imp
in ecclesia
Romani

Capitulum 5^m

Terruit en nostrum iam patet orbe nouo
 Tempore siluestri dnu constantinus eidem
 Contulit ecclesie terrea dona sine
 Dnus in ecclesia seruitur nunc anglicis inquit
 Terrea dnu mundi fit domus nra dei
 Sic sine ut dixit postquam possessio erent
 Nam proprium cleri hinc adhesit ei
 Sic reditus iamq; suos amat e sibi quid sit
 Vult ff sollicitus computat ipse hinc
 Ecclesie nra sibi melius sine dnu modo casta
 Erant tunc terris amplificare sine
 Esurunt mundum semp sed in ordine solis
 Nomen ab ecclesia sufficit illud ei
 Ordinis angelici seruitur q sine dnu
 Atq; potestates sic e in orbe hinc
 Nam quia clerus ibi nequit ipse assimilari
 ferre ierarchiam dat sibi terra suam
 Sic quia prelatus dubitat quid carpere celis
 Hinc vult mundi certus honore sine
 Dixit pilato ppe q in hoc sibi mundo
 Non fuerat regnum iam neq; presul enim
 Consequitur sed ei contraria sinere cuncta
 Regna voluit e in hinc bella mouere hinc
 Pro fidei causis noluit dare bella pagano
 Solum nec verba pandere lege sacra
 Sed p terrenis si contraxerit ipse
 Saltem xpicola dant ibi bella fera
 Sic quia mundana sine populo iam capit arma
 Clerus in ecclesia nra carebit ea
 Cognoscetis eos ppe de fructibus hominum
 Dicit e est illa regula vera satis
 Quomodo docimq; suam clerus legem postrema
 Lavat erit testis cultus ad acta feris
 Egros umbra petri sanant hinc neq; nra

Nec vox nec votum fere meret opem
 Subdita decurrit pedibus sup equora fatis
 Petrus ham nostram mergit e bnda fidem
 Cum nos prosequit ppd de lege mberimur
 Illum q nostras rectificare preces
 Nos absq; deo de mve nouo postuma
 Indictam glady ferre monemq; ibi
 Sic hos deserrimus quos edificare tenemur
 Perdimus e ppd quod tulit ipse lucu
 Sit michi bndicta deus inquit si qm papa
 Et deus in terris bndicat ipse primo
Hic loquit qualiter xpc pacem suis discipulis
edit et reliquit dicit tamen nunc q modo pp
terrena bona querat saltrem contra xpianos
preluti legib; suis posituis instituit e psequit

Atque suum mortis tempus dedit
 atq; reliquit

Pacem discipulis christus hanc sine
 Et quia tunc solim eripiant nil nisi cruxim
 In ppd pace cuncta tulere pre
 Sed quia nunc mundum cupiunt tantum gami
 Que sibi sunt mundus bella ministrat eis
 Et quia belligeram ducit deus modo vitam
 Auctor eos pacis non mutat ipse deus
 Suxerat ad petrum ppd quicunq; bnozum
 Percutit in gladio sine pibit eo
 Nec poterit falli fateor sententia xpi
 Quis sit cleri moctifer ensis ibi
 Detinuit ens si quisq; reperit inde
 Dampnat enim libri lex positua nom
 Predicat en petrus si pignat papa modernus
 Nec animas aliud querit auarus opes
 Hic sint occisus pro mve dei tamen alter
 Occidit neq; me sic habet ipse deus
 Simplicitate fidem non birib; exatit vno
 Alter e in pompis prouocat arma magis
 Sed deus ut non sit temeraria ma quorela
 Sed mala que patimur bndicat illa deus

hostiles acce in unaq; bnyminis ora
 Cum bmedex mas nesciat na bias
 Mollibus in rebus non se probat acce ppd
 Tempore sed dno se probat alia fides
 Militat in xpo pia que paciencia ppd testi
 Materiam bene tempore laudis habet
 Christus erat paciens proba dnm tulit omnia sed nos
 De facto minime commouet na modo
 Dime bigebat opus dmi cleri nobiliores
 Cuncta sub arbitrio desuere dei
 Ipsa vetus pietas plantare fidem dabat e nre
 Exterpar bndex na superba patimur
 Non gladio saluat e qm sperabat in arca
 Non saluat eo testificante deo dand
 Sed nos dantiam variamus tradicoem
 Dm q; sacerdotis sit gladiata manus
 Archa vetus uoy si habuit nobis q; valebit
 Archa qm populum tensus in orbe fuit
 In celo posuit deus archam sic q; ibidem
 fferens in signu pacis ad omne gemis
 Nos tamen in cervis nostrum dnm tendim' avar
 Paas in equilum signa cruoris habet
 Admet ipse deus quos vult si noit in arme
 Saluus erit clero militis acta tenens
 fide tue forti sathanam virtute ligasti
 Quem nos de clero plummus ecce nouo
 Ipse solutus enim soluit quostimq; ligatos
 Quos sua vota deo pluere nemo bemo
 Abbatem monachis nescit nec claustra priorem
 Ordine in forma nam retinere quent
 A dextro latere meritricem dmiq; sacerdos
 Et gladium leua promptus e arma tenet
 Qms tali melius est consignatus in orbe
 fforat armatus de bene bella ferat
 Tempore quo cohitum nata monet pecus omne
 Probat eo facili bella furore suo
 Sed si causa sit hec fmnat qua pssit arma

Non si de bello cleri
 xpc reg' fia in pstantia
 q' te no s' slaves f' a
 reslans p' h' q' eris
 moitib; ibm q' laua
 ni si f' erunt

Longior a pace pugnare penne erat
Quicquid Officium non aris tunc iustitiae
 Est neque presbiteri publica bella sequi
 Si valet in bello ceteris sibi ferre triumphum
 A modo quid validi militis acta valent
 Que decet orare ceterum pugnare videmus
 Et nam de bellis non ammabus habent
 Quid si vulneribus supradat homo tibi vulnus
 Num dici medicus debeat ipse tunc
 Num decet aut medicum morbo supradere morbum
 Quo fugit interius longius ipse salus
 Hoc expta docet natura quod omnes in orbe
 Quia magis infirmorum est medicina mala
 Quocumque reparare decet pacem si bella frequentent
 Festio quo pacis tuas mire vram
 Dicitur ut fortuna rei de fine vocat
 Rebus et invidiosis virtus acta probat
 Qualis erit finis sed que fortuna sequet
 In ceteris bellis: sit magis ipse deus
Hic loquitur qualiter Clericus in amore dei et
 proxiimi debet pueri et paciens existere et
 non bellicosus

Lc 118

pacencia

Sermon in adversis et virtus amor et caritas
 Inmen in obstinatio clarus et solet
 Nobilis vincendi genus est pacencia vincat
 Qui patitur si hoc vincere: de se pati
 Attinget ipse tunc et signatus est sibi opus
 Si simplex fueris et paciens agas
 Tunc manu iaculis aliis pugnare iubet
 Nos pugnare fide spe pietate decet
 In sermone domini nichil hostis irris habebit
 Ordine servato: causa fauebit ei
 Sic cum doctus fueris completus honestus
 Tunc hostes poteris inde fingere tuos
 At sio sublimis meritis accinctus in hostes
 Scripserit iaculis hostia tela fingas
 Pro nobis pugnet ysaas cum severitia

Cum Damael vel cum Sarmele David
 Rex emgeti hoc pauli sermo prophete
 Tres michi sunt testes: nostra stat inde salus
Quicquid ecce dandi domino fundare sed audit
 A domino templum non fabricator erit
 Es vir sanguineus deo dignum michi templum
 Sanguine fedatus tu fabricare neque
 Sanguine effusus amplectens cuncta mundi
 Ex bellis templum non valet esse dei
 Ecclesie sic talis non erigit edem
 Nec sacre fidei collocat ipse domum
 Est nam mors odium sicut scriptura fatetur
 Quomodo nos igitur plebis de sanguine tincti
 Abazis famuli possumus esse dei
 Peccatis ipse vult vitam nec moriat
 Sed comertat vult et ipse deo
 Et nos per mundi ^{rebus} infulamus in ense
 Quos christi sanguis vincere fecit eos
 Quis statuit ipse leges fuerant pietatis
 Nec peccat mundi quid nisi corda sibi
 Non cordis carnem sed quam dilectio mentem
 Prestat et has leges vendicat esse suas
 Nos tamen contra cum sanguine carnea corda
 Postumus et ira sit magis na fera
 Vestro si mundum pugnare vincere tali
 Possimus hoc reputo dupliciter illa deo
 Namque malignantis deus ecclesiam magis odit
 Subque manu tali prostra nulla sint
 Virtutem vocant dat eis qui mundum vincere noverunt
 Ipsa fides christi fratris et metus amor
 Fratris amor pacem confirmat federa servat
 Stringit amicitias continuatque fidem
 Fratris amor: nestit aliena sterile nec vngam
 Que sua sunt querit nec sit habere sim
 Fratris amor ledi non vult nec ledere querit
 Nec querit nec dat unde queratur homo
 Augens merorem male vincat ipse dolorem

Dnm pugnat clevis obstat & ipse deus
 Nam mundanus amor premit omni tempore quosq;
 Sz divina manio fetuat ab hoste suos
 Prima dei timor est sapientia prima salutis
 Et q; hia lux prima premia prima pavdis
 federe petio timor amplexat amorem
 Quem sibi consimili federe nungit amor
 Una nequit virtus alia virtute cavere
 Nam timor esset amor communitatis idem
 Est pater: hinc amor est est indep: inde timet
 Et timor hic & amor commoda multa ferunt
 Non timor est ferm sed nati simplicitatis
 Non pavit ymmo parat premia magna suo
 Omnis amans xpm timet illud qm timet ipse
 Non facit excessum promovet unde demm
 Hic amor inspuat hominem dybernere celum
 Judicat & mundi gaudia bana fore
 Est igitur mirum modo q; discordia clei
 Non se pacificat hinc amoris ope
 littera sacra docet virtus q; amor placet omne
 Et non mundanus ambiciosus amor
 Namq; suos mundus dilectores magis ardet
 Et minus in fine comoditatis habent
 In veteri lege mltas habuere lentes
 Terras: nec mundus sollicitant eos
 Ymmo deus soli plebis pro pace vacare
 Est & non alia sollicitudo sua
 Non est ergo bonum mundanus sumere guevras
 Cum deus est mitis & bona pacis amat
 Sic tractat eum qualis non daret platos
 populum xpianum & impaciencia aliquant
 bellu mouere: si tantum ex pacib; deo mediante
 rib; q; ire impetu omne mundi deumcat malicia
Qualis mentem meditand
 me stupor augit
 Exd doctrina qm pietosa fuit
 Omne quod est pacis: instaurat regula xpi

Aliquid est belli nostra cupido mouet
 Pont & opponit raris michi de incoe
 Qualis ex clevo bellicus omis erit
 Plures sunt cause q; non ita fiet & inde
 Christus in exemplum plvima verba docet
 Et si pro mundo fiat sapientia mundi
 Arguit eontra si videat opus
 Nam dnm pacifici fuerant nec honoris auari
 Omnis tunc regnes glorificabat eos
 Si mundana daret mundanos bellia pugna
 Longius a clevo sit tamen ille finis
 Sive profint alijs alijs nocuisse probant
 Quod facit hinc stare corrueat alter eo
 Non bene commemunt laici misteria clei
 Nec clevo laici comment arina regim
Bella gerant alij vegat & paciencia cleorum
 Quisq; tibus resonant nos tacuisse decet
 Quo tenuis cessit enqim victoria belli
 Victoris tanto gloria maior erit
 Non hinc qm poterunt ex verbo amata ligare
 Expedio ut ponant quomodoq; ananis
 Non opus est utimis sibi vox benedicta triumphat
 Qui vincit precib; est sine guevra nichil
 Quem deus in tanto promovit munere clevo
 Solemnes satis est voce mouere precos
 Qui sibi vult pacem paciencia in pace qmestat
 Non grauat hinc mundus quem nuat ipse deus
 Quo casu queis tibi respondere tenebor
 Qui bellator erit bella parantur ei
 Qui puros habet impaciencia fines
 Unde solet precos exitus esse grauis
 Impetus ut memini grauis est deforme illic
 Quos sine iure dei pzia iura regunt
 Stultaq; multociens nocint beoacio stulto
 Qui proprio capiti sine respndit omis
 Cuiusq; suas vires quis vult ponere xpi
 Yrib; & bellum vincere credit eis

Tanto debilius est et cum sic superare
 Se putat en victus subditur ille primo
 Vult implere viam Salatham sed tota flagellis
 Et diuina videns tardat a sella viam
 Quod sibi sic hominis habet impetiosa voluntas
 Innegat effectus commoditatis opus
 Quam carnis viciis humane res variant
 Nec docet expectus fimo vbiq; rei
 Quam minima causa magna sustinere oritur
 Possit ab effectu res manifesta docet
 Redus in aduersis opus est moderamine nullo
 Nec docet in grauius precipitare gradum
 Mucos de diuino sapiens cato mandat agendum
 Nam minus accelerans tardius acta facit
 Redus in ambiguis quociens fortuna laborat
 Plus faciens quam furor ille potest
 Talia rite docet alijs diuina predicat ecce
 Gloriosus et contra sic quasi cecus agit
 Vicia doctorem sedant cum causa repugnat
 Nec sibi quid longo tempore laudis erit
 Ros nisi prosperitas nichil excipere valebit
 Quam constat minam nos tenuisse diu
 Exterius in letis minor et solertia nobis
 Cernere nec cecus nostra cupidus erit
 Copia multociens homine defraudat manem
 Atq; magis plenum causat habere famem
 Quam fuerat regnes nup sine crimine clero
 Dulcis amara modo solitudo solet docet
 Cupis; in letis magis est metuenda voluptas
 Depius in vicijs que baga corda erit
 Cupis; in letis quam sit vicia vnum
 Et lapsus facilius nemo videre potest
 Non reputet modicum modico contenta voluntas
 Res de post facto que sint ante docet
 Nec magnam reputet quicquam in tempore quomodo
 Fortuito casu p̄dere possit idem
 Distant precipites et quos mora nulla retardat
 De minus accelerent in sua dampna minus

Hoc docet in clero magis experientia facti
 Quod mundana nichil cura valoris habet
 Est homo inuentio similis qui fulget honore
 Vanus et ignorat quid sit honoris omnis
 Et si honor ille deo puto quando superbia mentem
 Non grauat immo deo debita cura tenet
 Quam necum non est hic contra me reputat
 Collector sine me ipse manus erit
 Nec sunt vbi dei cunctis deponere lectio
 Adit vel in nunt lex postrema nichil
**Hic dicit quod sicut non docet duos temporales vsu-
 pare sibi regimen in spiritualibus; ita nec docet Cleri
 lites attemptare sibi guerras; et huiusmodi temporalia
 que mundi superbia et auaricia inducunt** Captum ecci
A. S. I. U. S. et buculuo sunt me papale sequentes
 Cesaris et captum mundi signat honorem
 Quo quasi mundane res famulantur ei
 Papa colens animas has dampnat vniuersas
 Corpora si cesar subdita iure tenet
 Non licet ut Cesar animas torquere valeat
 Nec de posse suo res tenet illa sibi
 Nec deus ex guerris hominum quod papa fatiget
 Corpora namque sibi non tenet illud opus
 Quisq; sui faciat futurum pro quo bene ille
 Saltem qui pondus tam capitale gerit
 Qui tenet hic animas sub cura cesariorum totat
 Et gradus anterior glorificabit eum
 Quicquid igitur papa licet ut status ille fatet
 Erat persona non status ille tamen
 Nam facer ille status mundum transpenderit et eius
 Colorum clauis dextera palma gerit
 Hinc apertus polium terrarum quoque claudit abyssum
 Que sup aut subter sunt sua iura colunt
 Quod ligat est firmum quod soluit dicitur solutum
 Possit firmi nostri sic animas habet
 Cesaris hec que sunt lex ut reddantur eidem

Nulla est ut illa dei sunt tribuenda deo
 Cesaris est ut ei caput inclinet annuansq;
 Pape sic primum reddis utriusq; summi
 Cesar habere statum pape nequit aut sibi papa
 Cesaris imperium non praeuare nequit
 Cesaris hoc non est ut spiritualia temptet
 Nec decet ut papa Cesaris arma gerat
 Papa sibi teneat Cesarisq; summi q; utriusq;
 iura coequata. stent vacoe rata
 Si sibi confirmat Cesar papalia iura
 Hoc non papa sinit. vno resistit ei
 Ergo quid est bellum pape q; cesario extat
 Nam deus ecclesie pacis amator erat
 Sed quia papa sine mundo strutat in armis
 Inueniet similem quem petit inde podum
 Oppone mundo mundus respondit et illam
 Quam sibi pponit. rem dabit ipse tibi
 Vos primo ecclesia fundauit ipsa fidelis
 Nunc magis impaciens diuisa per arma necat
 Rufinus agricolam miles fera bella gerentem
 Rectorem dubie nauis pppis amat
 Christus amat pacem pax benedicat et sibi dorum
 Clerus et ergo suos debet habere pios
 Turpe referre pedem nec passu stare tenaci
 Turpe laborantem deseruisse ratem
 Turpis est xpi pro mundo iura fingere
 Qui statimint bellum pacis adesse loco
 Omnia regna quasi xpi nomen mundat
 Bella gerunt reprobus horridiora gethis
 Sufficeret tamen hoc q; bella forent laicorum
 Si non q; proprio clerico in ense ferat
 Quicquid agant laici minus excusare valebo
 Clerum quem xpi regnula pacis habet
 Sed bona que mundi fugitina sunt belut umbra
 Postposito popo bella nequanda mouent
 Quicquid in humanis sic spiritualit' autum
 Clerus in officio clamat habere suo

Est et mundanis que maior gloria rebus
 Vendicat hoc gladij pietate sin
 Sic modo. fecit Clerus gemmas quibus euolat alas
 Illa tamen mundi plus placet ala sibi
 Sic mordacis semina mstent
 Dum Clerus mundi sponsus adheret ei
 Dumq; tremens mundo Clerus se mstet auaro
 Quo doleat populus fit magis egra salus
 Non satis est illis populum depare quietum
 Sed magnam bello sollicitare demm
 Est non occides scriptum si in orbe manentem
 Preualet hoc certum nullus habere locum
 Est ubi dic' ergo mo nostrum nome caducis
 Talibus in rebus quas retinere nequit
 Inna natalis matris de inue fatet
 Necedem xpm qua sint ortus huius
 Si quid in hoc mundo nobis primum magis esset
 Pars foret hoc xpi que titulatur ei
 Hanc tenet intrusor modo si paganus ab illa
 Thesaurus nris nulla tributa feret
 Nos neq; psonas neq; res repetendo mouemus
 Bella hinc istis lex ubi nostra silet
 Non ubi bulla manet ubi nec sententia lata
 Aggrauat aut gladijs prelia nostra agit
 Que sua sint xpc ubi si vult benedicat xpc
 Proq; sua bellum pietate ferat
 Nos ita longinq; non frangimus oia guerris
 Et neq; pro xpi dote legatus ubi
 Sed magis in fratres signat quos vnda venatos
 Pro mundi rebus publica bella damno
 Mandatum xpi Clerus q; predicet extat
 Et sibi sic lucrum spirituale gerat
 Non lego q; mundi pro lucro Clerus ad arma
 Procedat sed ubi pauat amore dei
 Sermo tamen cleri paganos nescit ut illos
 Conuertat. nec eo se inuat ipse lucro
 Castra sibiq; domos potius lucrativ' p. habet

Pro quibus et conat foris arma mouet
 Est sibi quod proprium sic spirituale recusat
 Torquet et in parte quo foris ipse dignus
 Que tamen in parte ipse sibi dixerat illa
 Mundi terrena propriat ipse sua
 Sic magis in parte propriat propriosque repugnans
 Dispropriat Deus que dedit acta deus
 Venit enim princeps hinc mundi famulatu
 Optinet et nostrum fert quoque grande lucrum
 Cruxi pauperem mens nostra phoret amara
 Scia ne nostrum corpore ipsa premat
 Nec sua cor implet humilis paciencia nostrum
 Hoc etenim nostra pompa superba negat
 Nullus nos cinget nisi libera nostra voluntas
 Cuius habet tenera ducere frena caro
 Conditor est miris qui sperare iura videt
 Nec tenet ipse vias quas docet esse suas
 Crimina condampnat qui crimine primus habet
 Corripuens alios deteriora facit
 Ipse suas maculas qui noscere vult aliorum
 Prostat et emendet que sua culpa parat
 Sum clauis petri gestaret ut ostia celi
 Panderet illa viris claudit in orbe primo
 Cuius magis hoc penso magis obstupescit in illo
 Dum nam lux quicquid dicit: umbra fugat
 Dum gustus infecit milia multa
 Commaculantur eo cincta sapore malo
 Sublimis residens dum prima superbia curru
 Multa immane cultu lumine voce manu
 Subsequitur luor turba comitatus acerba
 Pallida res atra pestis amara luce
 Que solet et pietas peccata remittere vindex
 Exat auaricia lucra caduca petens
 Quam graue est peccatis: quoniam triste superbia nomen
 Radix peccati fons et origo mali
 Frons fuit hec sceleris totius causa doloris
 Virtutum moribus saltus ad yma cadens
 Hostes auaricie paupertas prodiga fraudis

Principium fallax sensus iniquus amor
 Frequens mentis hic proxima mortis amica
 Perfidia mens: ratio dema carnis honor
 Hec quasi de proprio sunt appropriata superbo
 Heres et barati primus habet: ibi
 Hoc capitale malum quo regnat egens caput omne
 Conficit et caude par facit esse suis
 Hoc caput est verum: vicis seruis coactum
 Liber homo didicit hoc graue facere iniquum
 Non illud domini quod dicit esse suauis
 Immo quod imposuit mundus hostis ei
 Non quo libertas permittitur illa salutis
 Sed quod serui condicione premit
 Fabrica prima decus primum primatis honore
 Proditus est prime predicione opus
 Protholor: heu tante die que sit causa rime
 Late meritis motus origo fuit
 O mens elata presumptio dura superbi
 Regis habere locum iudicis esse parem
 Equarique suo factori non mitari
 Et imperare deum nec bonitate sequi
 Excedit exemplis ut talibus euacuet
 Infusus et ex humili corde paratur opus
 In certum dimitte tunc certum quod pro
 Actus erat pacis bella nec bella mouet
 Si caput ecclesie delinquat ab ordine sacro
 Ecce nequius capitis membra nequanda parat
 Ordo sacerdotum pro christi nomine guerras
 Non dedit immo pati cum pietate solet
 Infusis: hi tunc quemquam torquere recusant
 Cunctaque sic vincunt dum patient agunt
 Inque bono vivere malum quia pro eorum
 Dum fuit et iustus iusta petita dabat
 Quiescent precibus bona spiritualia petens
 Dicit et exegit sic sua bella prece
 Hec fuit excelsi dextre victoria cuius
 Viri efficit: quicquid adesse cupit
 Omnia namque pie moderat et omnia iusto

Pondere pendit dum sua uota dedit
 Sic qui prospiceret xpi medicans pietatem
 Non timidus fieret nec leuitate fluens
 Non fuit argentum sibi dicit petrus & amicus
 Sed prosa magis dat sibi dona deus
 Dixerat hic claudo & fingat fingit & ille
 Ambulet & vadat vadit & ipse statim
 Nunc quid erit nobis nam si er postulet omnes
 Ut sic curemus absq; salute firmus
 Non habet elatus ammus quo digna precet
 Nollet cor ad timidus dat deus immo precet
 Qui fuerat dulcis salib; bariat amarus
 Floriger & heris florib; optat mops
 Auro magnifici firmus & virtutis egem
 Nam que sunt auri dymmus illa sequi
 Aurum figmo habet satis ipsum constat habere
 Et e in hoc mundo sic benedictus homo
 Insunt in clero totus quasi mundus hiatum
 Inq; suas fauces auera queq; vorat
 Ut tamen inde nuntat mopes non parmula gutta
 Resunt immo tenax propriat omne sibi
 De dedit in precium tristis pro munie plebi
 Nos tamen mqrati nostra negamus ei
 O Caput ecclesie venimstere tempora xpi
 S. dedit exemplis talia sicut agis
 Ipse vadent oues a morteq; significauit
 Quas pietatis mops in circando necas
 Precipit ipse vices p septem septnagenas
 Dimittat petrus parcat & ipse vero
 Tu tamen ad primam gladio cum bndice culpam
 Percutus & nullo parcat amore bno
 Hec Rachel plorat nec habet solamina tristis
 Dum gemis ex propriis ventis reliquit eam
 O gemis electum gens sancta quid est q amara
 Scandala iudicis poms in orbe tunc
 Protholor ecclesie bona que debentur egemo
 Dissipat in bellis qui dominatur eis

Protholor a Clero pietatis nre remoto
 Cauda fit ecclesie qui solet esse caput
 ffica salus morbus fit vitiaq; mors releuamen
 Lapsus lex error hostis & ipse pater
Hic querit q ex quo plati scribunt & docent ea
 que sunt pacis quomodo in contrarium ea que sunt
 belli procurant et operunt ad quam questionem
 ipse subsequenter respondet. **Ca. 1. vndecimum**
II. Titulus Cleri Rome sic stubere bdi
 Ut melius bmas sic mea stpa legas
 Vis seruire deo Vis noscere qualia querit
 Hoc lege tuncq; stas qualiter illud erit
 Dilige mente deum, peca, crede, stude, reuereri,
 Teste libro Cleri sic mbat ipse geri
 Est quia vita breuis fuge luxus corporis omnes
 Preponens amne cetica dona tue
 Iusticiam serua tua sit lex omib; equa
 Hoc facias alij quod cupis ipse tibi
 Ex toto corde domini tu dilige tota
 Ex animaq; simul sit tibi fructus amor
 Surgit nempe dei dilectio fratri amore
 Et diuinus amor fructus amore viget
 Munera fer miseris que xpo ferre teneris
 Anna quib; nocuas bella nec illa geras
 Dis pino & paciens tua sitq; modestia cunctas
 Exemplum pacis dixerit ut illa magis
 he ita cum legi confestum me stupor bnet
 Qualiter in Clero bella videre queo
 Quereve sic bolin de clero quis foret ille
 Qui michi responsum de ruce daret
 Questio mota fuit qua sumpta cleruio bmo
 Astat & oppositis promissit ista meo
 Supponens primo q ei sit culmen honoris
 Pontificis sidm talia dixit ibi
 Quidit imperium terrena potentia mecum
 Inreque relicto subdita regna colo
 Sed quia terra prope nos est celumq; remotum

Que magis est nobis terra propinqua placet
 Aula michi grandis sublimis & arte decora
 Nobilis est thalamus mollis & ipse thorus
 Ut placeant ori que postulo de meliori
 Effera lauta cibo sunt michi bona bibo
 Ex omni genere de pistibus omne salubre
 Ut michi est placitum dant michi ferre cibum
 Singula que genera vini dant potibus bona
 Optines q' in hys sit michi nulla sitis
 Sunt michi carmina consona tympana tetaq' missa
 Instris dat curio cantica plena iocis
 Que mare terra parit meliora vel aera format
 Sunt michi prompta foro sicut habere volo
 Est michi vinca sicut viridaria fonte reclusa
 Que peto de mundo cuncta tenere queo
 Est michi fecundus dotalibus ortus in agris
 Pompeiaq' castrorum sumus & vobis honori
 Salua feras volucres & aer suscipit habendas
 Et mare qm' curio puste replevit aquas
 Sed loca non tantum nobis nec & illa creata
 Sufficiunt ami: sunt nisi dona lucra
Ecce fores large quas seruat sanctor' arte
 Sic ut in hac pauper nullus habebit iter
 Curia quos reprobat isto sermone repellit
 State foras f' bacum flebitis ante fores
 Que non dona manum presentat sanctor' illam
 Excludit nostras nec sicut ipsa bias
 Qui tamen occulto cupit ut sit noxer amicus
 Aurum det sine quo curia nulla placet
 Que manibus est plena magis imitabit' illa
 Stat foris & vacua nec veneret' ita
 Omnia soluo liquo summo diademate regno
 Orbis ego dominus quid michi velle magis
 Me dominum clamat me diuerso omnis honorat
 Omne solum calce sic deus alt' ego
 Est tronus expectus quo possimus omibz bona
 Et benedicta manu sic maledicta dicit

Sicq' potestate nra reuerenter vbiq'
 Magnus in ecclesia maior in orbe sumus
Omnino & facta iam sunt mandamus & ecce
 Acceserunt subiti dona creata lucra
 Que xpc' renuit suscepimus omnia regna
 Mundi que dominante gloria bana dedit
 Sic exaltati de terra traimus ad nos
 Omnia delicias amplificata magis
 Sic status assumptus quales sumus approbat & nos
 Ocia placentes qui cruciamus humum
 Quare inquam leue xpc' omis nobis dedit & nos
 Pondera que mundi sunt grauiora damus
 Intra damus populis sed nos non lege tenemur
 Que michi lex placet iure habebit omis
 Iudicio hominum non stat q' pecco p' orbem
 Sic michi cuncta licent que magis acta placent
 Et si mundus in hys fiat michi forte rebellis
 Est mea de guerris fortior ecce manus
 Hys quoq' de causis respondeo papa q' omnes
 P' mea terrigenos bella retrudo meos
Iterum discipulos fuerat discordia fracta
 Norma sed infantis p'dificauit opus
 Ros tamen ad veram nullo moderamina pacem
 Affectere quis poterit hoc neq' pompa fuit
 In cruce transfusus patitur sua finem xpc'
 Et fuit illa meris passio vera salus
 Omnibus exemplum fuit hec patientia xpi
 Alteritrum scy finis ut inde p'p'
 Ros tamen in signum benedicti pomimus illam
 P' debis et in mortem ferre iubemus eam
 Sicq' p'uum signum diuertimus a pietate
 Que fuit & vita nunc noua pestis erit
 Que modo fuit mortis imp' bexilla salutis
 Que tulit & pacem ex'p' modo belli gerit
 Sicq' crucem domini banulamus mente si vlla
 Non sequimur domini banulamus mente si vlla
 Quod nequit hoc contris supplebunt amodo vnes
 Non nos sed mortis pugna parabit iter

Nostra sinistra teret quicquid fundat olim
 Dextraque sit humilis non paret oua fides
 Quam collegerunt alij dissipare messim
 Tendimus et feritas nostra horabit humi
 Ymea sic domini nos inculta labores
 Non habet estque magis bellica facta manne
 Sic magis extrahere quem de pietate tenemur
 Determino in puteum de feritate bouem
 Quod tularat petrus lucrum iudea fatet
 Quos tulit et paulus gens manifestat opes
 Nos neque cum pacis manibus dememus in auvo
 Quod tamen est lucrum spirituale nichil
 Postera quicquid agat etas iam nulla veremur
 Et minima dum mundus noster amicus erit
 Ut sit enim nomen mundi nomen sine omne
 Et ubi varus honor pugna uulabit opus
 Euse pibit homo iuxta leges machometi
 Eius qui nomen sperant habere sacrum
 Nos ita decretum iam pomimus ense solutu
 Nomen et hinc nostrum presit an omne soltu
 Desarius impius qui contradicit: amicus
 Eius in hoc mundo non reputatur homo
 Scit homo qui nomen nostrum non pficit altu
 Filius est mortis eius in ore reus
 Interdum sic gladium non pacem demimus orbi
 Et noua iam facimus omnia dampna tamen
 Sic caput in membra iam seuit et aggrauat illos
 Quos minus officio lederet ipse suo
 Sic pater in natos nunc fit magis ipse sacrum
 Quos sua deberet leges fouere necat
 Sic et pastor oues quas pascere iure tenet
 Jam horat et paxim pedat ouile sum
 Sic ferus ut iudex agitamus scela per ignem
 Pungatque magis eius habemus opes
 Vendat enim tunica sibi clericus et hinc emat ensen
 Esset et a sacro quilibet ordo sum
 Nomen et in terris sit nostrum magnificemus
 Ut tuncant alij bella futura sibi

Jam pastoralis baculus vertetur in hastam
 Mura sit in galiam pax vnt magis necem
 Qui prodesse velit prosit nam nos sine omnes
 Preferri volumus gestet et alter omne
 Sic nos qui summi portamus nomina Cleri
 Corde magis ceci diximus arma sequi
 Quicquid agant anime nos subdi corpora mundi
 Tendimus et nobis lex postera fauet
 Nam licet ex glori gladium q. firmat. b. truz
 Quo ferat extenta bellica nostra manne
 Ergo magis paueant omnes deducere nobis
 In quorum bellis os ferit atque manne
 Attamen ad pacem nrām suscipimus omnes
 Barbaricas gentes ne cruciemur eis
 Contra cruciolas pretendimus arma mouere
 Cum modo sint ausi bix sua iura loqui
 Amiculam petrus abscedit bulmo et illud
 Sanum restituit xpc ut ante fuit
 Nostra pes na caput aufert quo vulnere nullu
 Romimus in sam post reuenerit statum
 Est igitur petri maior sententia nra
 Et gladius noster fortior ense suo
 Sic differt clemens nunc a clemente vocatus
 Errat et acephalo nomine nomen habens
Hic loquitur de prelatibus illis qui nomine
sanctum sibi presumunt: appropriant tamen
sibi terrena nec alijs inde participando ex ca
ritate subueniunt. **Act. 11. duodecim.**
Act. 11. duodecim. **Act. 11. duodecim.**
 Ut legitur sancto quandoque joh
 Dixit cuiusq. cades alt. adorat eu
 Tu michi serue dei videas ne feceris illud
 Immo deum toto cordis honore cole
 Quon tamen in terris celestis eius honorem
 Respicat hinc reuertitur nra nosra sibi
 fflectit inde quicquid pedes post ostula nostros
 Mulcent et casti pax facta alt. b.
 Recipit hoc dicitur eius q. discipulorum

Nemo patris nomen querat habere sibi
 In celo sancti proclamant sed ut illi
 Qui sedet in solio dignis honore suo
 Nos tamen in gente portamus etrumque
 O pater o sancte quisque salutat aue
 Exiit a xpo nobis data magna potestas
 Undique quam mundus amplificare studet
 Hoc sic ut esse potest celum quicunque ligabit
 Scimus nos mundum posse ligare satis
 Nam modo lex posita bellorum punit auara
 Quod valet ecclesia ut reuocare sua
 Sed quicquid clericus rapit et tenet ex alieno
 Hoc valet a clero tollere nullus homo
 Quicquid habet clericus prius hoc venit in usus
 De laico partem vult si habere suam
 Hic bona cuncta sua fore dicit sanctificata
 Nec licet ut laicus mittat ad illa manus
 Partem sed laici petit ipse pro omnia lucu
 Nec vult cum dampno participare suo
 Si communis amor fuit commune sit omne
 Quod liquet alterutrum posse iurare virum
 Sed quia iam clericus non est communis amoris
 Quicquid habet soli vult retinere sibi
 Ex veteri lege vaptum sit quicquid ab hoste
 Non valet illud homo sanctificare deo
 Postea sed ecclesia clericus vicinia iapta
 Prædat et hec propria dicit habere sacra
 Sic mutat laicum clericus militare sed ipsum
 Nemo potest et ita stant modo noua iura
 Sic non pastor oues pastit sed pastus ab ipse
 Lac vorat et bellus alter ut ipse lupus
 Sic libras sciens libros non appetit immo
 Marcam pro marco confert ipse libro
 Summas non summa memorat optima vna
 Plus quam summa computat esse sacra
 Virtutis morem non sed multarum amarum
 Querit et hoc solo temperat auara fide
 Sic honor ex onere non est in subiecto honore

Corpore sed corpus non dignabit omne
 Hic loquitur de simonia prelatorum qualiter
 dilicati dicentes se esse ecclesiam alijs grauo
 in imponunt et ulterius de Censura horribili
 laicos pro modico impetuose imponunt infestat

CCCCO *non qm non mirat oule*
p porta: lat' firqz notat eo

Ca. 13.

Sic et in ecclesiam promotus pro simoniam
 Clerus fructus se gerit inde modo
 Nec bona de furto conferre placencia xpo
 Quis valet immo deus vult abinde manus
 Ergo valet fustus qm non vult carere xpc
 Smit qm mundana mundus habebit ea
 Namqz suo iure dnm clericus abutit inde
 Dignum primatue iura fatent eum
 Si vocat ecclesia clericus quasi diceret illam
 Non tanget laicus est honor immo finis
 Sic fastus cleri cor iustificari
 Non vult iusticia sed latitante via
 De leuat et reliquos subdit prodatqz subactos
 Regis composita de nomtate sue
 Sic modo sub specie diuina ceno latere
 Has pompas mundi stant neqz iura dei
 Sancta quid ecclesia est hominu nisi turba fidelis
 Sic patet ut laicus quem colit ipse fides
 Est pars ecclesie melior nec clericus ipse
 Nil melius vniat qm michi tale negat
 Vna fides vnum baptisma deus manet vni
 Sic nos ecclesia ungit et vna tenet
 Et veluti milia tegit vna cortice grana
 Sic populos plures colligit vna fides
 Ecclesie sancte cur tunc sibi nomen habere
 Vult tantum clericus alter ut ipse deus
 Appendit legis pondus collis alieno
 Sed non vult humeris quid graue ferre sine
 Omnia dat licita sibinet michi si prohibenda
 Ille questit ego subo labore meo
 Sic iter ex factis digne prebet faciendis

Verba sed contra dicit in aduersum non dicitur
 Hinc plebs attonita dubitat si eadem dicitur
 An deo factis debeat ipsa perire
 Sed phibens michi non dicitur sic culpandus eadem
 Vix credo verba sunt quia facta rea

Tollere hanc nouos de clero cerno supbos
 Procteres humiles quos dedit ipsi fides
 Percipiunt ipsi maquam penitentia
 Subdere sic et eo fiet patienter homo
 Intuleris sed eis si quid graue mox tibi mortis
 Confuris animi dant maledicta tue
 Quam neceat hic animam sub pena mortis eadem

Si possit corpus pderet ipse primo
 Sic magis ipse limo fert pastor dampna maligno
 In mugulando suas quas medicaret oues
 Hic gestant celi clauis intrant nec e ipsi
 Nos nec inire sinunt quos sine lege regunt

Nec populi mentes doctrine bonese fulcant
 Nec faciunt opis id quod oportet opus
 Ad Ierusalem cuncti bellent redire beati
 Sed nollent calicem sumentem xpe tuam
 Hic pstatores lavant sua verba lucris
 Ut capiant mundi non animarum opem
 Que mala vomentes laici exempla ministrant
 Quam velut instructi more sequuntur eos
 Sic omnis ex maculis pastore fit maculosa
 Et cadit in foueam cetero vterque simul

Hic loquitur qualiter prelati non solum docti
 na sed etiam bonis actibus populo sibi communi
 se lucere deberet. Capitulum quartum de primo

In tenebris pugnans nescit quo vadit ut ille

Quam non disternit que sit habenda via
 Cuius caret populus doctrina nec videt ipse
 Quam finis est presul inua tenere dei
 Cuius neque scripta docet neque facta facit pietatis
 In mo sin viciu dedita culpa patet

Cum de nocte sua peat sine luce lucerna
 Et virtutes habent presulis acta nichil
 Tunc errare facit plebem sine luceq; cecus
 Cecum consequitur unde vnum venit
 Ergo suas lucces accendant clamor illi
 Quam sunt ductores ut videamus iter
 Igne lucerna manans tua dat splendet calet bris
 hec tua presul habet sub racoe trunni
 Vita splendorem demonstrat amore calorem
 Et quia peccantes argunt bris eos
 Cum populum sibi corde ligat precibusq; beatis
 Seruat et auget oues tunc placet ipse deo
 Ut sit sollicitus quicunq; pauore tenet
 Ne lupus ille sathan intret omne suum
 Pustat oues presul exemplaq; sancta ministrat
 Ut sapiant dulcis mellis in ore fauos
 Equus assuevit tibi can prodesse suosq;
 Dux in pugnantibus conatit ore viros
 Te magis o presul qui dux es spiritus alio
 Promere lege dei consona verba decet
 Solue tuam vocem sicut tuba ductilis altam
 Oq; tuum verbis instruat acta precepto
 Et lana ne cesses populo dic crimen eorum
 Preuius exemplis tu tamen esto bono
 Sicut sapor assidua remanens sit dulcis in bnda
 Gracius ex ipso fonte bibuntur aque
 Cum magis in xpo sit cleri vita beata
 Quem docet ille magis sermo beatus erit
 Sermo dei nunquam vacuus redit in mo lucrata
 Conferet tuisq; dupla talenta lucis
 Sermo dei prius mens quem sincera ministrat
 Et frustra poli penetrans dona repositat humo
 Erratos amnia tales que possidet egra
 Inueniet si vult sana salutis iter
 Quam nil terrenum sapunt sed cetera querunt
 Et solum sciunt esurireq; deum
 Quos non librarum pascat intor in mo libror

Non facit amri, sed cibit ara dei.
 In cum sint propria digni mercede laboris
 Permansura ferunt, que sine fine metunt.
 Si qui recta docet, facit e. sive hoc quod oportet.
 Expediit ut facias, quod tibi dicit opus.
 Tunc bene fortis equus reserato carcere currit.
 Cum quos pretereat quosq; sequet^r habet.
Legis enim veteris scripturae sunt memorande
 Quo homo exemplum pastor habere queat.
 Commemoranda satis sunt hec sapientia quid
 Ante gregem virgias ordinat ille Jacob.
 Partim nudat eas, ablato cortice partim
 Cortice inducat, veste relinquit eas.
 In virgis splendet sublato cortice candor,
 Cum de scripturis splendida verba trahit.
 Cortex saluatur, cum litera sola tenet^r.
 Et pastor sensu, simplice pastur oues.
 Sed quid pastores dicent exempla negantes.
 Ut sibi proficiant ista nec illa tenent.
 Cum nec vita bona seu doctrina muabit.
 Infiruat pot populum, nil reputamus eum.
 Indistincta tamen sunt qm documenta parantes.
 Scismatis in plebem magna pericla mouent.
 Indocti causa, doctoris sepe stolares.
 Virtutis capiunt commoda nulla scote.
 Sic importuni prelati qmms abundant
 Dogmata, si desint acta vigore carent.
Quidam corripunt magis ignibus impetuosi
 Et velut versus oues de feritate premunt.
 Talis enim doctor, cum dnrms increpat vili
 Ledit enim cuius debuit esse salus
 Vulnerat ipse reos, sed vulnera nulla medet^r.
 Prouocat in peius, quod sint ante malum.
 Sic nos plati nequit oc curare sypbis
 Cum viciosus homo moribus auctor erit.
 Est e prelatus qm corripuens quasi blando
 De sermone fauet, nec reus inde cauet

Corripiebat heli pueros dulcedine patris
 Non vice pastoris non grauitate soni
 Pro quorum culpa dampnatur heli qm valde
 Impius in pueris p pia verba fuit.
 Sic pastor qm subiectos non corripit iram
 Summum patris emens carcere dignus erit.
Leta solent scribi, medium temere beati
 Non minus alta petas nec minus yma geras.
 Non minus ex duro presul nos ire fatigat
 Nec minus ex molli simplicitate smat
 Si non leuia manne equitis moderatior extet
 Oppositis frenis sepe repugnat equus.
 Erripit interdum modo dat medicina salutem.
 Nil prodest quod non ledere possit idem.
 Sed qm frena tenet, promisso tempore presul,
 Quo magis est famum ducet honestus iter.
 Sepius ex dulci peccans sermone reuinit
 Qm magis impaciens verba p acra foret
 Expediit interdum tamen absq; fauore rebelles
 Equa q; inuitos presulis ira premit
 Sepe ferus moribus herbis interstit amarus
 Namq; feret molles aspera spina rosas
 Dura vides q; hincius stimulantibus obruta sulcis
 Sepius ad placitum molle cacumen habet
Natus erit presul oleo quod plura signat
 Precipueq; sibi, comment illa sequi
 Quatuor ista facit penetrat licet cibit vngit
 Que sibi intratus debet habere bonus
 Nil penetrare potest nisi cum virtute vigore
 Ista tamen virtus in penetrando muat
 Nam cum mollicies sint coniuncta vigori
 Vitis e asperius presulis actus erit
 Fermento careat oleo sypat^r vt absit
 Culpa nocens e enim sanctus nungat amor
 Vox ita doctoris quanto sublimius intus
 Corda ferit tanto forcius illa mouet
 Sino olei virtus virtutes ponderat equit

florera dnm penetrat mens acta regit
 hinc dicitur abus est remmo hinc morbis
 hinc dicitur in fimo hinc abus hinc qz fouet
 hinc est exemplo abus est dnm parit exteros
 vincio dnm populis dulcia verba fecit
 hoc oleo testante dauid xpc fuit ductus
 vngunt laticie enim pater dicitur enim
 non vngunt es qm culpam simomo equant
 em vendunt vel emunt nec facia gratis hant
 exulat hic de plebe dei qm peccat in istis
 tales nam peccat xpc ab esse sua
Hic loquitur qualiter signa antepi in curia
romana precepit ex auaricia fecit dum quos
dum apparuerunt **Capitulum Quintidecimum**

Plura locutura mens deficiat
 Labitur epangino e tremefacta filat
 hinc enim hinc michi tangere si licet vlla
 Testis est xpc roma qz tota fimit
 roma manus redit non dantes fmit e odit
 domum p dono se caput omnis homo
 non est acceptor psonarum deus immo
 Gracior intendit actibz ipse hinc
 Gracia sed nostra tantum gaudet mundus in auro
 dicit non alios accipit illa hinc
 em preemmi pmit dices precia reportat
 mmera nam tali curia tota fauet
 affimms oleum fecim non intrat ibidem
 aurea in hincat vngere gutta manum
 copia ml morum confert vbi deficit annu
 Nam virtus mopum nulla meretur opem
 Anno si pulso intrabis e illud habebis
 Quod petis e domum fecit tibi dona tunc
 Si tibi vis detur large da mmera larga
 Nam si pauca seras preema pauca metes
Quid faciet sapiens stultus de mmera gaudet
 dicit ad hec eleus qm sapit ista magis
 mmera crede michi capunt hominesqz decemqz

Placatum domo maior in orbe datus
 Sed enim pro mundo tribuat sua mmera simon
 Promotus xpi non erit inde fin
 Ut venient ad aquas fientes sponte citant
 xpc e ecce suo fonte cibant eos
 fontibz e nostris fientes non hauriet vllus
 Absqz lucis precio quod dabit ipse pmo
 Vendere qm pro quo mundus est que curia ma
 Ceruat e auxilio emomo ipse biget
 curia nostra hinc nonit sine mmera mlla
 Sed redit in hacmo euacuata mmera
 dnm dare vult laicus precellit theologiam
 Si des bona michi dona rependo tibi
 Marcius mattheus lucas si mlla iohannes
 dona ferant p dicit que sibi dona petunt
 Si veniat famulus mundi biget ipse receptus
 Si famulus xpi nemo ministrat ei
 Si veniat paupz mlla comitatus homeri
 Et ml attulerit paupz cot ante redit
 Si nouus augustinus ibi peteret nec haberet
 Quod daret ipse pmo transiet ipse digne
 Confert atqz legit laicus bene cantat in auro
 Si dare sufficiat fiat bene qmquid agit
 Qualis enim pietas hec est dixerunt bosinet
 Aut si msticia mra tenebit ita
 Si labat ecclesia declinans forte p istos
 Sumus eam releuet de pietate sua
 Confundens hereses e que sunt stigmata tollat
 Ne que xpicolas pderet possit oues
 Vnamnes reddant tibi te miserante redemptor
 Quos pax quos pietas quos liget vna fides
 Antixpc ager que sunt contraria xpo
 Mores subuertens e viciosa fouens
 Nestio si forte mundo iam generat iste
 Ems enim video plurima signa modo
 Petri que titubat nauem primo erige xpc
 Qm peat nec eam fastus in orbe vocet

Hic loquitur secundum commune dictum qd
dei honores & non omnia prelatie plures affectant
quo magis in Ecclesia cessant divites et vicia
a multipliciter accedunt. *Ca. 11. Tertium decimum*

Omnis omne placet tibi cor loq^r
Et secreta tuo lumine nulla latent

Tu nosti domine q^d quantum distat ab orbe ortu
Solis in occasum regula prima fugit
Ipsi fides operans quam tu plantare volebas
Est quasi de clero prevaricata modo
Tuo quod erat populi mundus sine tunc resolut
Prelatosq^{ue} novos vendicat ipse suos
Nomen enim sancti sanctum non efficit immo
Efficitur sanctus quem probat ipse deus
Nos tamen a plebe si nomine glorificetur
Et laudet mundus laus placet illa satis
Lauata facie sic fallit ordo patrum
Quo furtivus honor expoliant omnes
Ad populi enim voce dei concordat et ipsa
In rebus dubis sit metuenda magis
Nec ego que dicam dictum commune docebat
Nec mea verba sibi quid nominatis habent
In cathedram moysi nunc ascendunt pharisei
Et scribe studium dogma vel illud agunt
Nam constans humilis largus custosq^{ue} modestus
Fuit quibus ecclesie regula culta primo
Nunc vanos cupidos elatos hyppocritas
Lectoresq^{ue} suo substitueret loco
Pacificos nam mitesq^{ue} superbia bicat
Nummus habet mites et venio illa sacros
Sic non iusticia causas regit immo voluntas
Obscurata malis que vacoe carent
Sic modo terra deos colit et lacerat ab ipso
Est immo lex cleri nostra lege dei
Iudicio iam verbis vana tua iura firmant
Et nihil aut modicum pondere mris agunt

Exemplis operum te raro ipse fecim^{us}
Perfectumq^{ue} tue legis mane tenent
Que tua precepta ponunt deponere curant
A proprio humeris que michi ferre iubent
Hec precepta tamen que gloria pont man^{us}
A me tollentes propria ferre volunt
De fundamento non curant immo colupne
Effigiem laruant se quoq^{ue} templa vocant
Nuper erat celum corruptum sicq^{ue} superbis
Corrupt ex altis lapsus et yma tenet
Proq^{ue} suo dicit sic adam de paradiso
Sic iudasq^{ue} suum perdidit ipse gradum
Non faciunt hominem status aut locus esse beatus
Cum magis hoc fecerunt qui superesse volunt
O deus ecclesiam fecisti quam tibi sanctam
Sanctos prelatos fac simul inde tuos
Corrigat oro deus tua iam clementia talde
Nos quibus et sanctus subdere colla iubet
Esse duces nostros quos lege tua statimisti
Fac magis et recta sentia ducat eos
Et licet instabilis vana sit et actus eorum
Da populo stabilem semper habere fidem
Dat deus et clero verbo q^{ue} possit et actu
Sic reuocare malum nos pot in orbe mutat
Et voptata in dulcis medicina dolorum
Sero licet veniat grata venie solet
Siqu^{is} boni fiant de clero nos meliores
Tunc erimusq^{ue} dei laus ita maior erit
Postquam dictum est de illis qui erant in
fatu prelatie: dicendum est de errore cu
ratorum qui sub platis constituti pavochi
atum curas in viciis periculo admittentes
negligent omittunt. Et primo intendit
dicere de curatis illis qui suas curas
omittentes ad feruendum magistratum
Curis adherunt. *Ca. 11. septimum decimum*

Presulis incauti

sicut de voce re
cepti *Errores*

Errores Scripsi penitus cessat ibi

Sunt tamen in curis anime qui mira ministrant

Rectores alii non sine laude doli

Quo status ille modo se tendit strubeze tendo

Si sit ibi mundus vel magis ipse deus

Ad tempus profens Rectorem facta reuolvens

Immo mundi quod solet esse dei

Presulis errore curarum qui caput extat

*Luc. p. sul. cum aiay.
p. flet. curans*

Errat curatus presulis ipse manne

Jam sine prebenda de omnino arte creata

Nil putat Ecclesiam quomodo cumq; bonam

hec prebenda tamen *inopem* non sed meretricem *miseros*

Pastat siq; deum non colit immo deam

Tales nec caste curant neq; vivere caute

De quibz exempla sunt modo sepe mala

Vestis habet pompam abno *q. m.* deliciaaru

Et thorus necessum clamat habere suum

Ex xpi poteris impar cognoscere verbis

Discipulos tunicas non habuisse duas

Sed quia discipuli non sunt in talibz isti

Nolunt impositum sic retinere modum

Non tantum vestes gemmant. si condicoes

Quas magis errantes regula nulla sapit

En venit maestos aurum precingere lumbos

Senotet ut vatos corruptus manne eos

Militis effigie nisi solum calcar abesse

Excimus hos pompis degenerare suis

Curis honor sit omne qui participare lucris *Vali*

J. s. Dub. sic de dampno participaret eis

Oic iubet equa fides sic lex decreuit ad omnes

Sed modo qui curant ipsa statuta negant

Curas admittunt pingues et pingua sumunt

Sed nolunt curae pondera ferre sue

Si curis residere neq; curatus in ista

Curra tunc aliam querit habere novam

Inficiens primam post pollunt ipse secundam

Sic loca non loca mutat et ipse suos mores

Curia dispensat curato presulis emptia

Et sic curari curia relicta manet

Prebiterum laicam retinet sibi substituendum

Curia magnatum dnm retinebit eu

Est ut apes ibi sollicitus dnm sperat honores

Sed piger in curia tardat agenda sua

Amicus habet mundus fictum tunc fingit et ille

Curia quo digni credere possit eum

Verba dabit blanda sed nec animo aptus ad actus

Sic humili vultu flectit ad yma gemm

Ut ut ille Jacob seruos supplantat et omen

Quo potit mundi lucra tenere: facit

Absit enim quicquam tamen absq; munimine docti

Omnino incipere qui finis actor erit

Ostia si clausa fuerint sic intrat ouile

Ad aliunde sim carpit auarus iter

De curis anime nil curat dummodo terre

Curia magnatus sic sibi culta lucris

ffert sibi nil virtus anime sed corporis actus

Munus non meritum dat sibi ferre statum

Quia nihil est per se non habet quo tendit in altu

Expedit alterius ut releuet ope

Est tamen absq; dnm cum quilibet ex alieno

Inimicet alterius qm tenuisse decet

Littera dnm regis papales supplicat auos

Omnia et est medius vngat et ipse manne

En laicus nostrum fit Clericus aptus et omnes

Omne consultus standat in orbe gradus

Nu qui pauper heri fuerat quasi nudus et omni

laude carens nec eum patrie habebat honor

Curis erat tunica bilis non larga sed arda

Vix sibi qui tetigit simplicitate gemm

Nunc polimta modo bestia circumdat et eius

Alludens pedibz fimbria lambit humu

Vestis que medium non nouit poplicis olim

Jam colit hec talos ostula dando pedi
 Si mundi speculum scrutaris in hinc amictu
 Plurima rectoris cernere bana potes
Presulis ipse gradum si nondum standere possit
 Ecce tamen vestes comparit ipse pares
 Cum exat solus. nix catulus domnellus
 En sequitur totus nunc quasi mundus cum
 Cuius erat baculus nix palfidus ad eius
 Cellam cum lorio subditur alius equus
 Sic biget in curio dices sed moribus expeto
 Indiget et vano more gubernat opes
 Compotus in mundi rebus qd fiat abunde
 Perfrudet ut domino det sua ira suo
 Computet ut xpo si de curio ammarum
 Empitet absq; lucro fossa talenta latent
 Curia sic xpo tollit mundana clientem
 Quam venit ad laqueum dmi sicut ipse lucrum
Hic loquitur de Rectoribus illis qd
Ab epistopo licenciati se fingunt ut sto
las ut sub nomine virtutis vicia corpo
ralia frequentent Ca^m decimū Octavū
Aliter adit Rector causam desig
nat et ipse
 Dicit enim sacras qd curit ne stolas
 Ut vagus affect ibi prece fuffi presul et albi
 Amittit be domine quos amat ipse nunc
 Sic rector sibi sub specie virtutis adoptat
 Ut queat in vicijs vite studere vagus
 Nil decreta placent sibi nec sacra theologia
 Arz sibi nature sufficit nuncio sue
 Ipsa magistra docet res plures discit et ille
 Scribit et in nocte que studet ipse die
 Et pte formam tandem petit ipse cathedram
 Ut sit ad hoc ductus plura dat ipse prius
 Sic est curatus doctoris sede locatus
 Datur legenda sibi mstra mva scolis
 Ut soli legimus ex scripturis Salomone
 Nam; curam solum nemo requirit eum

Ca^m 18^m

Qua rator stola mos est qd qm qz studere
 Debet cum scia doctus in arte sua
 Ipse deus sciam fecit p secula primam
 Ut muet hec hominem sciq; creavit eam
 Mastulus in primo factus fuit atq; sedo
 femina sic et in hinc det deus esse gemis
 Itaq; principia discretus rector agenda
 studet et vota prebet in arte pia
 Cum laterisq; sin costam quam sentit abesse
 Non eripet qd quam pficeretur homo
 Prima curi costa mulier fuit ipsa creata
 Vult igitur costam rector habere suam
 Nam deus humanam precepit cretere gentem
 Cum precepto multiplicabit homo
 Sic sibi multiplicat rector dmi semen abundat
 Ut sit mandati non reus ipse dei
 Causas p tales rector probat et maces
 Qd sibi sint scie dmi fiat in arte stola
 Primo materiam conceptus tractat et illam
 Ut veniat partus stat repetendo magis
 Sic legit et textum legit et glosam sup illum
 Ut stola discipulis sit patefacta sine
 Verberat ne regens pro forma sepe stolas
 Ut vigili curia sit vigil ipsa stola
 Sicut formalis magis exat in arte legendo
 Est opus in tanto materiale minus
 Non labor excusat doceat qm nocte dieq;
 Quo sibi dat hancum sollicitudo caput
 Questio nempe sua quam disputat esse profundam
 Dedit et in casu plura profunda mouet
 Responsalis ei respondet ad omnia quare
 Nec sinit a logica quicquid abire sua
 Depeq; doctori concludit ipseq; tantu
 Confusius cathedra loquitur messe sua
 Lecto lecta nocet decies repetita nocet
 Dmi legit unde magis plus sibi sensu ebeo est
 Et sic arz nostrum curatum reddit merem

De longo studio fert nichil ipse domini
 Stultus ubi venit sed stultior inde rediit
 Dum repetendo stolis fit magis ipse frequens
 Nec est illa stola studet in qua cleuius ut yma
 Naturae uera scribat in arte sua
 Prætica discipulo bene comment atq; magistro
 Ut speculatum consuetat ipse summum
 Nec est illa stola super omnes labe colenda
 Qua sociis sociam gaudet habere suam
 Attamen illa stola dum sit sociæ sociata
 ffine dabit socium plangere gesta reum
 Sic stola cum sociâ confirmat in arte stolare
 ffiet q; laicus quando magister erit
 Ne u grauis est sociâ grauis est stola uncta sodali
 Ista corat corpus illaq; tollit opes
 Est inhonesta deo res e mirabile plebi
 Quando magister erit atq; ribaldus dem
 Ecclesia sponsa nuda testatur amica
 Sponsa relicta perit altera cara biget
 Sic desponsata clamare fide sibi fracta
 Nunc uenit ecclesia nra petendo sua
 Sed qua lex perit perit hinc mo sicq; recedit
 Curata sponsa stans quasi tota бага
 Sic rector biceps studium non morib; aptans
 Dat decimam ueneri que solet esse dei
 Sic sibi consimilem generat curatus ut artem
 Naturæ solitam compleat esse suam
 Sic biget in studio laici curatus ad iustas
 Corporis ut spem multiplicare queat
 Sic stola que morum mater magis esse solebat
 Efficitur biceps fulta nouerca fuis
**Ecce loquitur de Rectoribus illis qui in Cu-
 ris residentes curas tamen negligentes de
 uotiombus precipue et voluptatibus
 penitus intendunt** Ca. 11. Decimum nom

Curus est rector

ammum qui tendit ad orbem

Ca. 11. 19.

In cura residens dum manet ipse domini
 Nuda sue folia curæ sine fructibus affert
 Dum sine luce regens stultus obumbrat eam
 Prædicat ipse nichil animas saluare nec egreas
 Visitat aut mores tactus amore inuat
 Est sibi crassus equus restatq; strenua macra
 Sella decoratq; mens feda pornat eum
 Ad latus e coram sufflans gemit hinc redimat
 Mons nemus hinc lepus hinc prela fugit
 Orio in ecclesia sed vox fugit sua muta quæsit
 Ne fugat a biceps perdidit corda gregis
 Sic canis ad questum qui clamat in ore fidei
 Certus habebit eo quicquid habere velit
 Sed miser ad portas qui clamat indiget estis
 Heu neq; mica datur nec liquor ullus ei
 O deus in quæta talis tibi laude meretur
 Dano alimenta tam que negat ipse bivo
 Vox ubi festa dies sacra vel ieiunia tollunt
 Cum nemus in cambus erent ipse sinit
 Clamor in ore canum dum vociferant in bino
 Est sibi campana psallitur hinc deo
 Stat sibi missa biceps deuotio longaq; campis
 Quo sibi cantores deputat esse canes
 Sic lepus a vulpis sunt quæ magis ipse requirit
 Dum sanat ore deum stat sibi mente lepus
 Sic agitat vulpis culpam similib; similib; q;
 Querit dum matrem deuorat ipse gregem
 Nam bagus explorat ubi sunt pulcre mulieres
 Etatis tenere pastat et inde famem
 Talis enim rector mulierib; insidiat
 Mores lupi clauso circumentis oues
 Dum uidet ipse senem sponsam sponsam unenq;
 Supleat ubi rector regimem sponsam deare
 Perfoluit sponsæ debita mæ sue
 Sic caput in cura rector sibi corpora pultra
 Tales s; cura uisitet ipse sua

Et sedas annuas linguas abire bagas
Hic loquitur de Rectoribus in Curis residen-
tibus qui tamen Curas annuarum omni-
tes quasi seculi mercatores singula te-
poralia de die in diem ementes et vendentes
mundi diuitias adquirunt Ca. 20

Ca. 20.

QUARTUS adhuc Rector curam
 residendo sumit
 Ipse qz mercatores erunt omne genus
 Et sibi missa forum meditatur e inde tabernam
 Ad socij dampnum dnm petit ipse lucrum
 Ecclesie meritum pdit lucratur e aurum
 Ut teneat mundu deserit ipse deum
 Computat ipse diem cassam qua vel sibi lucrum
 Corporis aut huius non capit ipse nouum
 Est si e auaricia sibi custos sic et in illis
 Partem diuitijs pany habere nequit
 Mastulus in millo casu partitur exemis
 Duplice nam clau cista resistat ei
 Si pietas aliter se continet ad mulierem
 Ut iubet ipsa demis est ibi larga manus
 Expansio genibz expandit aurea cista
 Femina si demat dat sibi clauis itei
 Durior est ferro quem nullus mollificabit
 Vmrat feminea sed caro mollis eum
 Dano ita quid pro quo merces mercede locabit
 Rector in mppre dnm faciat ipse lucris
 Omne q dna manus sibi congregat alta paritit
 Dnm sua dat cribro balsama stultus homo
 Stultaqz sic stultum predat q sine dierum
 Nil nisi fit missa vasa barba manebit ei
 O Si curatio nati succedere possent
 Ecclesie titulo ferreas iura partim
 Tunc sibi vompetas mortis quibz est aliene
 Spes nichil aut modicum posse valere puto
 Talis in ecclia nunc e deuoco mota Curat nunc iudicat inde de

Postquam dictum est de errore illorum qui in Ec-
clesia beneficiati existunt. Jam dicendum est
de Presbiteris stipendiarijs de talibz saltem
qui non propter mundiciam et Ordinis hone-
statem sed pro mundi vicia gradum presbi-
teratus appetunt et assumunt. Ca. 21.

Sicut prohibere dicam qm sut
 sine Curis

Hos vicia alijs certum esse parat
 Si tamen ecclesiam non optinet iste sacerdos
 Anima firmata sunt velut ecclesia
 Plus qm tres dudum mure cogit vno hendum
 Strictus auaricia plus cupit ipse quia
 Nos velut artifices cerno pedicare p vides
 Conductos precio sicut asella foro
 Dignis mercede tamen est operante omne
 Juxta condignum quod labor ille petit
 Sed tamen ut vendat nulli dnm licet
 Sic poterit vendi missa nec illa tibi
 Credimus de sancta xpc sacratu in ara
 Non plus vult vendi venditus ipse semel
 De sine dat precio dare qm missit sacra gratis
 Presbiter ergo tibi qm d petis inde luci
 Cum tibi vestitus aptus fuerit quoqz vicius
 Inde deo vnas cur tibi plura petis
 Si tibi plus superest de lucro nil tibi prodest
 Nam male questum nescit habere modum
 Aut romam pges mercatum Simone auro
 Qu te promotum reddet e inde tuum
 Argentum tollet collectum p primo e sic
 Quod tibi missa dedit Simon habere petit
 Aut meretrix vna sam te luxuriantem repletam
 Suggest e inuaciam qmato reddet eam
 Quod dedit Ecclesia tollit meretrixqz taberna
 Nec tria dnm nungunt turpia plura gerunt
 Nec ita cum videam mundi dona noua moue putare

post

A foret hoc vacio quod specularum eo
 Sed quia quotidie potero predicta videre
 Sepe michi visa ml modo miror ea
 Meigulus inmergit flumis sua membra frequenter
 Et longas gignit in latitando moras
 Iste qm signat eos quos carnis stypoa voluptas
 fmditus exercet et retinendo premit
 Est apud antiquos hic e hec dyusse sacerdos
 Dicit sic e nos possimus has e eos
 In modo namq; sua mundum replent gentina
 Si pietas sit ibi sunt modo calde m
 Rex e amor dmi nullum moderabile suadent
 Sue tris presbiteris sunt modo nota satis
 Sicut decus ordo precum dmi postulat ipse vicissim
 Ostula p longas ungere pressa moras
 O sacer hec dicens qm longum tempus ad illud
 De tua sint collo brachia nexa meo
 Qui vult dporam servare sibi modo casta
 Et mundas cameras queat habere suas
 Longius a camera sit presbiter atq; columba
 Stercora fmdit ea fmdit e ipse stupra
 Sobrius a mensa de lecto sine pudicus
 Confingit raris presbiter ipse deo
 Cantat in excelsis sua vox agitata taberna
 Est sed in ecclesio vox taciturna mms
 Doctus e a dno colit ipse lipanar e illuc
 Exorando dmi flecti utrimq; genu
 Sic vetus expungat fermentum dmi nona pigit
 Non tamen pot paulus mfferat ipse pime
 Sic altare baal modo thurificare sacerdos
 Vult p quem dmi feda sit ara dei
 Sufficit una michi mulier bis sex tamen ipsi
 Ut unum gallo cerno subire modo
 De facia presbiteri celebrant polemna bache
 Ebrietatq; magis scificatum eis
 Gentilis ritus vetus incipit esse modernus
 Talib; e popi lex perit ipsa quasi
 Sic in templor cultores suntq; deor Plm honor qbz facti deo
 (Pana deo)

Hic loquitur de consueta presbiterorum voluptate
 e qualiter hi stipendia plebis ex conue
 cione sumentes indevote pro mortuis ora
 do non se debite ad suffragia mortuorum
 exonerant. A Capitulum vice simum pmd stdm
Item dicitur de terra bosat et
 nastenora terre. Ca. 21.

Quo fuit illius impetus omne terit
 Sic e in mastris exemplis presbiterorum
 Indoctis laicis feda libido nocet
 Nil commune gerunt luxus sibi cum vacae
 Corporeos sensus quippe libido cremat
 Quos talis maculat nota talis pena sequet
 Illorum pene sulphur e ignis erunt
 Consuetudo tamen solet attemare pudorem
 Reddit e audacem quem mora longa trahit
 Non putant putant q; sepmo ostula ungant
 Ostula nam pacis signa parare solent
 Estq; parare piam pacem meritoria causa
 Nec sine pace dmi stat pretatis amor
 Sic in presbiteris amor est de pace creatus
 Ostula nam solito more frequent agunt
 Ista natma solitus reputabitur quis
 Vnus e a longo tempore mra pacis
 Immoq; nature si nos de mra loquamur
 Hec in presbiteris splendet ubiq; magis
 Et si sub forma tali sunt mra creanda
 Legit q; vnes longior usus habet
 Tunc puto presbiteros ex usu condere leges
 Ostula dmi credito dant in amore suo
 Ecclesie gremium notat ordo presbiterum
 Quo debent animas vite fouere bonas
 Quomodo sed ppriat qm non curant alienas
 E malunt non est hoc vacionis opus
 Restio qnd meriti poterunt tales michi ferre
 Quam sibi ml proprie commoditatis herit

Nam peccatores scitur q non deus audit
 Est inhonesta deo laus sed ab ore mali
 Jude vota deo qm verba peccantia confert
 Iudicij proprij dampna futura petit
 Qm dampnum causat hic dampna dedisse videt
 Ledit qm patit que reuocare potest
 Infligit mortem languenti qm valet illam
 Nec vult auferre sed fimo esse malum
 Presul qm laicos cum non sint ordine digni
 Quidam ad sacra stantia scandala plura mouet
 Tales si quis erunt lucro frustrabitur inde
 Aut si pder in hys stit magis ipse deus
 Hoc stio q panem qm fraxerit esurienti
 Eius debilitas est sine fraude patens
 Qm mudo opit infirmos visitat illi
 Debentur merita pro bonitate sua
 Sed qm sint fortes vanaq; sub ordine umbra
 Conspiciunt requiem quam sibi mundus habet
 Errat eos presul faciens e quosq; laudando
 Tales de merito pdeve dona puto

**Hic tractat causam quare accidit q laici
 quasi iuris amici luxurie presbitor consue
 tudinem abhorrentes eam multociens cas
 tigantes grautes affligunt** - Cu^m 23^m

HOC DICI CLERUS q qmms cum
 ne plenus

Dicit: non est laici ponere crimen ei
 Alter e alterius cleri peccata fouere
 Excusat q in hys stat sine lege reus
 Non accusari vult a laicis tamen illos
 Accusatas sibi libera frena petit
 Libera sint ideo peccata placencia clero
 Sit nisi q laici nra ferant ibi
 Presbitor incipiens populum facit incipientem
 Et mala multa parit qui bona pauca sapit
 Clerus lege carens populum dat lege carentem

ca^m 23

Sic parat e causam presbitor ipse suam
 Nam qma lege caret laicus sine lege manentem
 Ignorat clerum quem videt esse reum
 Si foret e sapiens clerus sapiencia plebis
 Staret bt in lege per fect breiaz simul
 Eter qma iam fatui patet incipencia cleri
 Despicit vita desipientis ita
 Pluribus exemplis natura nuuat vacoem
 Docens vnde sumi iudiciale regat
 Hinc est q latitans bubo lucis mbar odit
 Et scam bestigat nocte veretur aues
 In quam forte greges amio si lumina figant
 Conclamando volant e lamando secant
 Presbitos notat iste reos qm corpore fedu
 Que sunt luxurie fedu latent agmit
 Hos laici quasi lucis aues restringere querunt
 zelo succens legis amore dei
 Preuaricatus enim iudas non amplius inde
 Seuorum xpi dignus honore fuit
 Dm niga luxurie supportat presbitor ipsum
 Si ptingant laici computet inde sibi
 Iusto iudicio lex vult q mris abusus
 Amittat vicio quod sibi nra dabant
 Ecclesie frateres in xpo nos sumus omnes
 Semp et alterno indiget alt ope
 Lex tamen hoc dicit frater q si tunc erret
 Corripe sic e eum fac reuere deo
 Si te non audit Sic ecclesie si e illam
 Si non audire vult nec adheret ei
 Amplius ille tibi velut ethnicus est reputandus
 Quo si de culpa parcare nullus habet
 Presbit ergo sine assistens quotidianis
 Peccatis nullo debet honore fem
 Non erit exemptus nam qui neq; nra veret
 Non est iustial q quis honoret eum
 Qm contra legem petatis presbitos ferat
 Debet concessa lege carere bono

Omne quod occultum latet vltiore patebit
 Hinc nec excusat ordo vel ille status

Dic sibi quid valuit tunc excusatio ficta

Quum folijs fici se male tenuit Adam

Quid valet aut culpam carnis si presbit' vmbra

Contegat ipse sine fultus honore status

**Hic scribit contra hoc qd aliqui presbiteri
 dicunt qualiter ipsi in carnis luxuria comit
 tendo non grauius hominibus laicis deum offendunt**

Et in 2°

Sciunt presbiteri non peccant
 te magis ipse

Quum carnis vincio sit sua victa caro

Sicut sunt alij fragili de carne creati

Dicit qd membra sic habet ipse sua

Quum velut alij homo dicit cur tunc mulieres

Sicut habent alij non retinendo nichil

Argumenta sua sic criminis ipse refugit

Libet et est vicio dicit ut alter homo

Hec tamen ut credo fingit contraria vero

Nam magis est sanctus omnibus ille status

Ex improbis sumi reliquis valet ordo

Quo minor est culpa si cadat inde rea

Assumit subito sed presbit' sacer ordo

Non valet immo suas spectat habere vias

Nam per quosq; gradus standit primus est probatus ^{esse}

Quolibet vnde sine preuidet ipse statum

Quum et inde gradus a presbite sanctificatus

Est et non alio sanctior ut sit eo

Per caput atq; manus est crismate presbit' vinctus

Ut sit ob hoc alijs dignus in orbe magis

Accipiensq; mignu potum bonit amodo castu

Quo faciat munda mundior acta sua ^{munde}

Et quia premissa sic vota facit puto culpa

Quum facit contra fert grauiora mala

Quum daret exemplum continentis et est viciusue

Creant plus ducto ductor in ore meo

Hinc circumspicere nichil sic per singula causas
 Estimo presbitero te magis esse reos

DE licet excuset fingens sibi vba sacerdos

Nulla sue mentis interiora vniat

Immemor immo facti quem cepit ordines vltro

Scandala sic facti querit in orbe sui

Non puto presbitero futorem qd status vnt

Culpa nec in simili lance coequat eos

Presbit' et laicus non sunt beatitudo vnt

Nec stultus in simili condicoe grauat

Castum se vnt sibi cum sit vnta corona

Stantur et voto quosq; fidelis homo

Non foret hic tunc mercede locatus honoris

Sit nisi qd magis inde subiret omnis ^{manus}

Nam nequit hoc facere rex est qui maior in orbe

Quod minor in popo presbit' ipse potest

Sic quia de vnta reliquis preferitur honore ^{suo}

cedit enim grauius crimine vntis omne

Heu qd iniqua manus mulierum feda pudendis

Debet in altari tangere sacra dei

Qui corpus domini tractabit et est meretrux

Turpiter attractus ipse abhorret opus

Qui fierent ipse serui sunt dumq; ministri

Demons heu iram quis reparabit opem

**Hic describit qualiter omnia et singula que
 sacerdotum concetunt Officium inagne vir
 tutis iustitia designant et primo dicit de ves
 tib; sacerdotalibus ex vtraq; lege competent
 dispositis** **Capitulum vice simo quintum**

O bene si penset que sunt ibi
 vnta sacerdos

Quid sit honor quis omne quid vel honoris opus

Singula qui iuste sibi ponderat iustat et equat

Es est vnta: immo si male gestet omne

Quum quod ille status sibi vntat esse beatu

Terminat ut sancti sint inagne inde vnti

Non est tam modicum quod missa faciat ad sum
 Lege sacerdotum qui dicit esse sacrum
 Ornatus hanc quibus dicit ipse sacerdos
 Virtutes varie mystica signa gerunt
 Ponderis est vestis alba que dicitur alba
 Presbyteri corpus que tegit ista pedes
 Ut foris est albus fieret sic albius intus
 Presbyter ut mores gestet in orbe bonos
 Cunctus ephor Samuel domini fuit esse minister
 Cui parvam tunicam tegunt anima parens
 In tunica tenui fidei doctrina notat
 Qua tenues amudo gracia mater alit
 Ex uno factum est ephor signat honestas
 Carum quam mundam presbyter ipse geret
 Galtheus est etiam tunicam qui formosus honeste
 Ne ferunt in livo facta pudenda sciat
 ffert humerale decens ut noster presbyter apas
 Confortans animas ad meliora ferat
 Et ligat in summo sapiens capitale sacerdos
 De capitis sensus non finat ut dicitur
 Infusa vestis enim circumdata que intet arvo
 Quod virtute sua cuncta metalla regit
 Splendet et in simili forma virtute sacerdos
 Si bene conservet ordinem ipse statum
 Aurum veste gerit sanctus cum splendet in illa
 Pre reliquis rutilans clara sophia dei
 Ne tunc levis possit vinctura minari
 Nobilis in giro tenuis ora micat
 De nec et ipse bonis discernit in orbe sacerdos
 Re pateat vima cinnimo illa sui
 Hac se mundicia precinctus presbyter ornat
 Ut totus mundus munera munda faciat
 Alon et electis vestes texuntur ut horum
 Cuiusque sacerdotis possit honore sum
 Sic modo presbyteri seu sum sine minoribus
 Efficiunt ipse corpus demque faciant
 Nam nos cum omni panemque facramus in ara

Hoc genus sanguis vera fit atque caro
 Qui populi carnem matris conficit in alio
 Corpus in altari conficit ille sacrum
 Quadra sit altaris species ut quatuor orbis
 Partibus ecclesie sit plidata fides
 Vestibus ornatus qui sic et moribus optat
 Dignus non aliter presbyteriandus erit
 Quos tante vestes quos gloria tanta pornat
 Sunt magis et sancti causa requirit eos
 Dedicus ecclesie presul qui talia prestat
 Presbyteris laicis mee negante parit
 Quos summo ecclesie recipit noster summo aptos
 Ipse deo reliquos euomat ipsa foris

**Hic loquitur qualiter sacrificia de veri lege
 altari debita fuerunt in figura ad exem-
 plum nunc noue legis presbyterorum. Sicut
 ulterius qualiter et utique lege sacrifician-
 tes altari debent esse sine macula Ca. 126.**

De virtutibus in sacris animalia
 de quibus olim

Immolat altari plebs holocausta deo
 Semper et ex omni mactato sic animali
 Debita presbytero porcio certa sunt
 Hoc tamen ad christi legem latitante figura
 Presbyteris nostris mystica mva notat
 Illa sacerdoti que spectat parte holocausti
 Ematis nostris est memoranda satis
 Neque sacerdotis sunt partes pectus et armus
 Duxit deo per lege iubente sacra
 Pectus doctrine locus est nam quisque sacerdos
 Debet subiectos recta docere suos
 Fortior est armus deo per signatque eius
 Actus sit fortis nulla sinistra gerens
 Armus duxit docet et emendo sacerdos
 Expedat populum in populare gerens
 Non est tam modicum quid in ordine presbytero